

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
158. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi július 15

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 500 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utol 6 oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldal elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Uj rendet!

A Népszövetség főtítkára, aki egy pénzügyi szakértő kíséretében Bukarestbe érkezett, a sajtó képviselőinek azt mondta, hogy Románia egész eddigi pénzügyi és gazdasági politikáját új alapokra kell fektetni, s a genfi segítség is erre a célra szolgálna.

Avenol ur e kijelentéssel voltaképp nem mondott újat, kivált a Rist megállapítása és jelentése után, de a nyilatkozatban figyelemreméltó, hogy ismét külföldi fórum, a Népszövetség megbízottja sujt nagyot az eddigi gazdálkodáson és ad jótanácsot és programot az ország vezetőinek, akik idáig nagyszabású, széleslátókörű, önzetlen és csak hazájuk javát szolgáló államférfiak szerepében tevékenykedtek, s a nagyvilág előtt is ilyenekül játszották ki magukat.

A Rist éles vágásai után a szövetségi főtítkárral pörölycsapása a rendszerre egyuttal súlyos ítélet, kárhözvétel, fenyegetés és felelősségrevonás az eddigi bűnökért és mulasztásokért. Új alapokra kell fektetni az egész eddigi gazdálkodást, amit bátran mondhatott volna garázdálkodásnak is. Maga az a tény, hogy ez a természetlő tehetős és népei munkakedvénél, karakterénél fogva jóllétre hívott ország szörnyű leromlásában, mint egy tékozló fiú az elhagyott, megtagadott szüleihez, a Népszövetséghez fordul segítségért, már egy kapavágás ehhez az új alapoz. Megtört a rendszer fennhéjázó büszkesége, mely ezernyi bankbukás után is adta a bankot és a sovinszta nagyralátástól eltelve, hallani sem akart népszövetségi támogatásról. Legfeljebb Párisig volt készsége, de a Rist-zuhany után ráfanyalodott Genfre is, ahol idáig főképp a legyőzött államokat „fektették új alapokra.”

A bátorság, hogy a kizárólagosság gögéből engedtek, már nagy haladás, s most csak az kell, hogy a Népszövetség főtítkáráról hangzottak közhely: új alapokra fektetni, életteljes valóság legyen. Ennek azonban a legfőbb feltétele, hogy ugyanaz a belátás és önmegtartózkodás, mely a népszövetségi segítség kéréséhez alázkodott, idehaza is, a politika és közélet minden vonatkozásában érvényesüljön. Nemcsak azért, mivel pénzügyi és gazdasági felszabadulás és fellendülés — bármekkora külföldi pénzügyi támogatás mellett is — el nem képzelhető a rend, igazságosság és szabadság uralma nélkül, hanem azért is, mivel a meglévő alapot a váltakozó kormányok érdeklődésük és a korrupció teljesen elrohasztotta. Még a mostani választási hadjárat is — a szabad és tiszta választás hazug, képmutató jelszavával, — ennek az alapnak a gombapénésze, ami szintén igazolja az új alapra fektetés halaszthatatlan sürgősségét.

Avenol ur a nevezetes nyilatkozatában csak ép azt nem mondta meg, ami a legfontosabb, hogy miképpen csinálódjék ez a radikális átszervezés? Ki alkalmas és predesztinált rá a dilettantizmus, hatalmi téboly és panamá özvívésében, hogy Noéja legyen az országának, aki a borzalmas helyén új világot terem? Minden vezetőlpolitika, akit csak tettekre hívhatnak az ország meggyilkolt rendjéhez, alkalmatlanok itél a közvélemény. Egyetlenegy sincs köztük, aki már le nem vizsgálótt volna a régi alapon. Valamennyiük jelentős része volt benne, hogy Románia mostani válságos, megalázott sorsára jutott.

Ahhoz, hogy új alapokra lehessen fektetni ennek az országnak a gazdaságát, s ami vele összefügg, az egész rendszerét, egészen új garnitúrára is van szükség, elvekben, eszményekben, irányokban, képességekben.

A Népszövetség hirdessen pályázatot, s akkor a kölcsönökre mellé talán megkapja azokat az új embereket is, akiktől Románia felszabadítása remélhető. Az eddigiek, a mostaniak, már eleve elintézték „az új alapot.”

A Curentul szerint a Nemzeti Bank felbontja a kormánnyal kötött megállapodást

Auboin jól vigyáz a külföldi bankárok érdekeire

A kormány cáfolja a bukaresti lap szenzációs közleményét

Bukarest, július 13.

A Curentul című bukaresti lap feltűnően hosszú és adataiban is szenzációs cikkben számol be arról, hogy

a kormány és a Nemzeti Bank között olyan súlyos természetű konfliktus van kitörőben, amelynek előreláthatólag komoly politikai következményei is lehetnek, ha a máris felmerült ellentéteket valamiképpen nem sikerülne kiküszöbölni.

Emlékeztet, hogy a Vajda-kormány, mindjárt uralomrajutása után, tárgyalásokat kezdett a Nemzeti Bankkal, hogy tőle, illetve rajta keresztül szerezzék meg azokat az összegeket, amelyek a nyugdíjasok igényeinek legalább részbeni kielégítésére szükségesek. A tárgyalások sikerre is vezettek. A kormány és a Nemzeti Bank között szerződés jött létre, a melynek értelmében a kormány kapott több, mint egy milliárd lej értékben aprópénzt, aztán engedélyt kapott a stabilizációs kölcsön bizonyos letétbe helyezett foszlányainak a felhasználására is. Az ezüst érmek kibocsátásával kapcsolatos hasznot is biztosította magának a kormány s mindezek fedezésére azt ígérte,

hogy a befolyó adókból a fölvevett összegeket fokozatosan visszafizeti.

Igen ám, csak hogy az adók nagyon soványan eresztenek s amit eresztenek, arra annyiféle és akkora szükség van, hogy a kormány egyelőre nem igen törleszthet.

Közben visszaérkezett Auboin francia szakértő is, aki nagyon nem helyeselte a kormány és a Nemzeti Bank között létrejött megállapodást, mert ebben burkolt inflációt lát, ami tetézi a konverziós törvényt és a bírói likvidációról szóló törvényt következő keletkezett nehézségeket és veszélyezteti a stabilizációt.

Auboin állásfoglalása komoly meggondolásra ösztökélte a Nemzeti Bank igazgatóságát, — írja a Curentul, — s éppen ezért átiratot intézett a kormányhoz, amelyben ridegen közli, hogy

további előlegeket a kormány céljaira nem folyósíthat s egyben kéri, hogy az eddig nyújtott összegeket is sürgősen fizesse vissza.

Közli Auboin szakvéleményét is, a maga részéről is nyomatékosan hangsúlyozva, hogy a

konverziós és a bírói likvidációról szóló törvények megváltoztatását elsősorú szükségességgnek tartja, mert ezek az örvények már is rendkívül sokat ártottak a pénzügyi helyzetnek és komolyan fenyegetik a lej stabilitását.

A Curentul cikke úgy politikai, mint pénzügyi körökben nagy feltűnést keltett. A kormány szükségesnek látta a gyors cáfolatot.

A kiadott miniszterelnöki közlés szerint a Curentul közlései nem fedik a valóságot, mert a kormány és a Nemzeti Bank között létrejött megállapodás mindaddig érvényben marad, amíg a kiküldött népszövetségi bizosok a helyzet alapos tanulmányozása után javaslatot nem tesznek a gazdasági újjáépítés és a pénzügyi adminisztráció gyökeres átszervezése érdekében.

A kiadott cáfolat ellenére különösen a pénzügyi körökben szilárdan tartja magát az a vélemény, hogy Auboin valóban föllépett a Nemzeti Banknál, annak az érdekében, hogy a stabilizációs szerződés pontos betartását akár a kormánnyal szemben is energikusan képviselje.

Tisztázódik a buzai véres dráma

Vlad Aurél feltűnést keltő beszéde

Még egy-két nap és lezajlik a nagy ütközet

Bukarest, július 13.

A buzai véres választási dráma ügye végre tisztázódott. A vizsgálóbírónak sikerült kihallgatnia vagy harminc tanút azok közül a liberálisok közül, akik a revolveres merényletnél jelen voltak s a kiknek tömegéből az első lövés, amely Boiangiut találta, eldőrdült. Végre jelentkezett az idézésben Anghelescu volt liberális miniszter is, akinek a vallomása döntő jelentőségű volt.

A tanuk vallomásából a vizsgálóbíró azt az eredményt szűrte le, hogy az első lövést leadó merénylő minden valószínűség szerint Simionescu Stere liberális kortes volt, amit alátámaszt az is, hogy Simionescu a tragédia lezajlása után nyomtalanul eltűnt a városból s azóta nem tud róla senki semmit.

Buzauban egyébként a hangulat egyre izgatottabb. Trandaf prefektus, aki egyben a kormány képviselőjelöltje is, a következő tartalmú táviratot intézte az igazságügyminiszterhez: „Az a banda, a mely meggyilkolta Boiangiut, most az én eltűntetésem vette tervbe. Mielőtt ezt végrehajtanák, kérek szigorú vizsgálatot.”

Vlad Aurél, a kormánypárt egyik bu-

nyadmezei jelöltjét, nagy tömeg várta a kudzsári piacon. És ez a tömeg elégedetlen volt, panaszokkal árasztotta el a nemzeti-parasztpárti vezért. Többen keserűen vetették a szemére, hogy sokkal jobb dolguk volt a magyar uralom alatt, mint most.

Vlad Aurél, akinek heves vérmérséklete közismert, rendkívül elkeserítették a jogos panaszok. Programbeszédét is ezeknek a hatása alatt tartotta s ezzel magyarázhatóak meg azok a meghökkenően őszinte kijelentések, amiket keserű önvádoló hangulatában kockáztatott meg.

— Maniu és én voltunk a magyar parlamentben is a ti képviselőtök, — mondotta Vlad Aurél. — Az volt a célunk, hogy megszabadulva a magyar mánásoktól, nektek itt jó és boldog életet biztosítsunk. Ezt azonban a felszabadítás árán sem érthettük el, mindenben keserűen csalódtunk. Egészen tönkrementünk, koldusokká lettünk. Senkisémet tagadhatja, hogy a magyar uralom alatt boldog és szabad életet éltünk s csak most láthatjuk, hogy az akkori időkért nem igen panaszkodhattunk. Kevesebb adót fizettünk, mint most s azt a keveset, aki nem tudta megfizetni, másképpen

követelték. Amióta egyesültünk, Erdély az adóknak 75 százalékát hordozza a Regát 25 százalékával szemben.

— A magyaroknál — folytatta Vlad —, a törvények állandóak voltak, most nálunk minden nap más és más törvény van, úgyhogy senki sem ismeri ki magát. Ez is hozzájárult a katasztrófához, aminek legnagyobb oka az, hogy a vezetőállásokat regátiakkal töltötték be. Ezeket a saját zsebük érdekelte csak, éppen mint az eddigi kormányok tagjait, akik párisi mulatozásaik költségeit az államkasszával fizettették ki s jogtalanul szerzett vagyonukat Svájcba menekítették, az ottani bankokba. Az erdélyi állásokat csak erdélyiekkel kell betölteni, ha boldogulni akarunk. Másik kötelességünk, ha uralomra kerülünk, a vagyonrevízió lesz, mert vissza kell szerezniünk a külföldi bankokba menekített milliárdokat. A magyar törvények felelnek meg nekünk a leginkább s fájó szívvel azokat kell mintául vennünk. Legelőször azonban fel kell szabadítani Erdélyt az Okiráltság diktatúrája alól.

A programbeszéd után a tömeg még sokáig nyugtalanul tárgyalta a hallottakat.

Udvarhely megye népes gyűlésen tett bizonyosságot magyarságáról

Bethlen, Balogh, Sebesi, Laár, Willer, Hinléder beszéltek — És ketten a népből — A magyarpárti képviselők vidéki programbeszédét szuronyokkal akadályozzák meg — Harc a voksokért

Székelyudvarhely, július 15.
Kedden, 12-én tartotta meg a Magyar Párt Székelyudvarhelyen utolsó, nagyszabású propaganda-gyűlését, melyen gróf Bethlen Györggyel az élükön az összes udvarhelymegyei szentáor- és képviselőjelöltek megjelentek és beszéltek általános bizakodást és reményt keltve.

A gyűlést dr. Jodál Gábor ügyvéd, udvarhelymegyei magyarpárti elnök nyitotta meg, ki üdvözölte a jelölteket, a gyűlés közönségét, kérve azt, hogy őrizze meg tárgyilagos méltóságát és nyugalmát. Ezután gróf Bethlen György állott fel szólásra, ki hálás szavakkal köszöntötte a megye támogatását, mely a legutóbbi választáson a durva visszaélések mellett is oly szép eredményt biztosított. Majd áttért az általános helyzet vázolására, mely sehol sem oly súlyos, mint éppen a Székelyföldön. A krízis leküzdésében hiába támaszkodunk segítségre, a gyógyulási folyamatnak belső erőiből kell indulnia.

Aggódik, hogy „Rist-kormány” kapunk, mely egyenlő lenne a belföldi erőknél külföldi tőke által való kiszákmányolásával.

Az ország lakosságának negyötöde földmivelő, követeli tehát, hogy a mezőgazdaság kapjon előnyöket, a földmivelés karoltassék fel, részesüljön támogatásban, ettől reméli a fokozatos javulást. Beszámolt a Magyar Párt Jorga-rezsim alatti munkásságáról, és sajnálattal állapítja meg, hogy meglehetősen meddő volt a harc, melyet a kisebbségi érdekek védelmében folytattak. Ez azonban nem a védők hősiességén múlt, hanem a támadók voltak vehemensek és könyörtelenek. A konverzióval kapcsolatban az az érzése, hogy a kormány megakarja változtatni azt, mert a román lapokban már oly sorok látnak napvilágot, hogy a konverzió csak a kisebbségi érdekeket szolgálja. Ez után felsorolja a magyarság sérelmeit és jogait, melyeket éppen ez a kormány foglalt írásba, mely most azokat egyáltalán nem respektálja és lépten-nyomon lábbal tiporja. A magyarság becsületesen akarja szolgálni a békét és a megértést, ez azonban a románság óhaja szerint jogaink feladásában konkludálna. Az egyik fél miért állandóan türi, mikor a másik csak a kizsákmányolásnak és elnyomatásnak képviselője? Ez a kormány eljátszotta, hogy a demokratikus kormányzat nevével dicsekedjen és már eddig is megsértette a legfelsőbb akaratot, mely terror nélküli választást ígért. Aztán a Magyar Gazdasági Szövetség machinációjáról rántja le a leplet, mely a Magyar Párttól akart mandátumokat kiereszkölni s mikor ez nem sikerült, csak akkor indította be a propagandát. Kijelenti, hogy ennek a frakciónak vezető embereit még a románság jóérezési elemei is elítélik. Beszédét azzal végzi, hogy nem kerteskedni jöttek, hanem csak figyelmeztetni Udvarhely magyarságát faj kötelezettségeire.

A második felszólaló dr. Balogh szenátorjelölt volt aki mélyen szántó beszédében a kisebbségekről, ezek jogairól és a kisebbségi kérdések világpolitikai vonatkozásairól beszélt. A romániai magyar kisebbség boldogulásának először általános, aztán különleges feltételei voltak. Azonban ezek a feltételek még általánoságban sincsenek meg, a különlegességekről még beszélni sem lehet. Az államhatalom rideg, könyörtelen viselkedése természetes elidegenedést keltenek a szivekben és ez nagyban elősegíti annak a tábornak erősödését, mely más társadalmi rend kialakításán fáradozik. A továbbiak során két kérdéssel foglalkozik. Egyik: a magyar lelkiség valósága, másik az a bizonyos kisebbségi szerződés, melyre támaszkodva kell harcolnunk jogainkért. Eddig a magyarság ezt azért nem tette, mert elvi okai és aggodalmi voltak, ezek azonban ezekben az időkben feleslegesek. Beszél a bécsi kisebbségi kongresszus tanácskozásiáról és ezzel kapcsolatban az egyházak szerepéről is hivatásáról. Örömmel állapítja meg, hogy be kell következnie a kisebbségek jogainak elismerésére, mert a világszellem mindjobban ebben a felfogásban erősödik. Beszédét Briand szavaival zárja: „A kisebbségek jogainak megadása a világéke egyik feltétele”.

Sebesi János rövid beszédében a Magyar Gazdasági Szövetségről és a többi megyei diszidensről szedte le a keresztvizet.

Laár Ferenc a magyarság egyházi és iskolai sérelmeivel foglalkozott. Követelte állami iskolákban a magyar anyanyelvű gyerekek magyarul való tanítását, az u. n. kulturális regáti tanítói 50 százalékos prémiumának eltörlését, a szülők szabad iskolaválasztási jogát, a felekezeti iskolák állami támogatását, a közoktatási

törvény revízióját és a bakkalaúrátus megkönnyítését.

Dr. Willer József pompás humorral az irredentizmus vádját zuzta semmivé és a közledekről beszélt találó szarkazmussal. Ma a Magyar Pártban lenni egy magyar embernek nemcsak szó és meggyőződés dolga, hanem megzisztenciális kérdés. Dr. Hinléder Fels Akos az udvarhelyi magyarság sérelmeivel foglalkozott és a kormányok az anyanyelvet korlátozó, sőt teljesen eltörölő intézkedéseit kritizálta.

És ketten a népből: Megható volt, amint Fóris Mózes 96 éves kénosi gazda remegő, de belső tüztől izzó szavakkal tett hitvallást magyarsága mellett és Dáné Zsigmond bágyi földmivelő arra kérte a vezetőséget, hogy vezesse továbbra is őket és ne feledkezzenek meg sose a székely kisgazdáról.

Különb, mint előre látható volt, a kormány nem riad vissza s minden eszközzel megakadályozza a magyarpárti propagandát, letartóztat, beidézi, meghur-

Példátlan bestialitás

Gyermekleánykákat vertek össze a nagyváradi rendőrségen

Nagyvárad, július 13.

A nagyváradi rendőrség, amelynek felháborító erőszakoskodásai ellen eddig is annyi panasz hangzott el, újra hallat magáról, egy olyan esettel kapcsolatban, amely a legnagyobb megbotrányozást keltette a nagyváradi közönség körében s aminek súlyos következményei nem maradhatnak el, hacsak Vajda miniszterelnök végérvényesen nem feledkezett meg arról, hogy valamikor akart még olyan rendőrséget teremteni Romániában, amelyenről fogalmat magának még régi politikai nevelésénél fogva alkotott.

Néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettesek betörték Egerer Rudolf nagyváradi magánzó lakására és összesen 22 ezer lejt raboltak el. A bevezetett nyomozás során, — hogy miért, miért nem, —

a nyomozó detektívek gyanuja a szomszédban lakó Bodnár János két kisleányára terelődött. Jellemző, hogy az egyik gyermek 15 éves, a másik még ennyi sincs.

Ez a két gyermek tört volna be Egerer lakásába és emelte volna el a 22 ezer lejt!

A detektívek úgy vélték, hogy ez a két apró leánygyermek a bűnös. És vallomásra akarták bírni őket. Ugy vallatták, ahogy ez már Nagyváradon szokásos. Nemes komiszár és Várkonyi detektív vették kezelésbe a gyanúsítottakat és a nehéz rendőrök zuhogtak

col. sőt Oláhfaluban szuronyval akadályozta meg Bethlennek és társainak akcióját.

OLCSÓ KUKORICA A VOKSOKÉRT!

A kormánypart új eszközökkel kísérli meg Gyergyóban voksokat szerezni. Keddre virradólag „ismeretlen tettesek” a Magyar Párt összes választási plakátjait letépték. A szolgálatos rendőrök „semmit sem vetek észre.”

Ezzel egyidejűleg hatalmas karikatákat és nemzeti parasztpárti jelmondatokat rajzoltak a falakra, ugyancsak „ismeretlen tettesek.” Ez azonban még mind csak előkészítés volt. Az áttörési kísérletet nagyobb ágyúval végeztették. A kormánypart választási vezérkar közönségre tette, hogy mindazok, akik a nemzeti parasztpárt és a Gazdasági Szövetség listájára adják le szavazataikat, a választások után 20 lejért fognak kapni egy véka kukoricát, akkora minőségben, amekkorában óhajtják.

Ennek az ígéretnek még a kiéhezett gyergyóiak sem tudnak hitelt adni.

Itt említjük meg, hogy a csikszeredai csendőrszárny megerősítésére felszárad csendőr érkezett.

SZÖRÉNYMEGYÉBEN NINCS ÉRDEKLŐDÉS

Lugosról jelentik: Megeszerzte igen mérsékelt választási propaganda észlelhető. Igaz, hogy a választók sem érdeklődnek egyetlen párt iránt sem túlzottan. A pártvezetőség működése egyelőre csak a plakátragasztásokban nyilatkozik meg. Eddig személyesen csak Lugosianu és Radian volt földmivelésügyi államtitkár keresték fel személyesen a megyét.

Egyébként a képviselőválasztásokra összesen 13, a szenátorválasztásokra hét és a községtanácsok szenátorválasztására 3 jelölőlistát nyújtottak be.

BRASSÓ

Az Országos Magyar Párt brassómegyei képviselőjelöltjei *Türkös* községben tegnap este tartották meg nagy érdeklődés mellett propaganda gyűlésüket. *Deák Sándor*, a község agg lelkipásztora, köszöntötte *Szabó Béni*, *Sipos András* és *Kocsis Béla* jelölteket és *Orbán Balázst*, a párt kiküldöttjét, tolmácsolván a falu rendíthetetlen bizalmát és ragaszkodását. Ezután egymás után szólaltak fel *Kocsis Béla*, *Sipos András* és *Szabó Béni*, kiknek beszédeiket nagy tetszéssel fogadták a választók. *Deák Sándor* beszéde rekesztette be a gyűlést, melyben a falu magyar választói nevében biztosította a Magyar Pártot és annak jelöltjeit, hogy minden választó teljesíteni fogja becsületbeli kötelességét és leszavaz a magyarpárti listára.

A megye különböző részeiből a pártvezetőség központjába beérkezett jelentések szerint a Magyar Párt brassómegyei választási kilátásai igen kedvezőek. Nagy baj azonban az, hogy a választók egy igen jelentős része, a kedvező időt kihasználva, kiment a havasokba, hogy elvégezze a szénacsinálás munkáját, egy tekintélyes része pedig a választóknak a regátban tartózkodik, úgy, hogy ezek minden valószínűség szerint el fognak maradni a választásban való részvételről. Ha ez nem fogja kedvezőtlenül befolyásolni a brassói választást, akkor a Magyar Párt győzedelme biztosnak tekinthető.

A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER BESZÁMOLÓJA

Walkó Lajos magyar külügyminiszter Lausanneból visszaérkezett Budapestre és a minisztertanácson kedden tett jelentést a jóvátételi konferencia eredményéről és tárgyalásáról, majd a Magyar Távirati Iroda számára adott nyilatkozatot, a melyben a következőket mondta:

— A győzők és legyőzöttek közötti megkülönböztetést a konferencia elűntette és most már komoly kísérletek történnek a háborus mult teljes felszámolásával, amivel lehetővé tehetik a nemzetek közötti őszinte együttműködést.

— Magyar szempontból, — mondotta Walkó külügyminiszter — különösen a 3-ik jegyzőkönyv fontos, amely a keleti jóvátételekre vonatkozik. Ennek a kérdésnek rendezésére a nagyhatalmak külön konferenciát tartanak. Ezen majd Magyarország azt az egyetlen elképzelhető álláspontot képviseli, amely szerint az önhibájukon kívül bajba jutott országokra többé már nem lehet a régi elveket alkalmazni. A negyedik jegyzőkönyv alapján agrárkonferencia ül össze s minden valószínűség szerint eredményre jut a dunai agrárállamok megsegítése kérdésében, amivel Közép- és Kelet-Európa békés fejlődésének előfeltételeit teremti meg. *Mindent összevéve, a lausannei egyezményt olyan állomásnak kell tekinteni, amely a népeknek lehetőséget nyújt a további munkára.*

A náci a szocdemek ellen

München, július 15.

A náci-vezérkar tegnap kiáltványt bocsátott ki, amelynek ele a szociáldemokraták ellen fordul. Hangoztatja, hogy míg a szocdem-vezérek zsiros állásokban ülnek, addig a pletártömegek a legnagyobb nyomorban sínylődnék. A kiáltvány azzal végződik, hogy itt a döntő pillanat, amelyben a német népek döntenie kell, hogy gazemberek, vagy becsületes emberek kormányozzák az országot.

Vissza az aranyvalutához!

Bázel, július hó 15.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgató tanácsa az európai jegybankok megbízottjainak bevonásával értekezletet tartott az aranyvaluta helyreállításáról. A megbeszélések során kialakult határozati javaslat kimondja, hogy egyedül aranyvalután épülhet fel a szabad és eredményes világkereskedelem. A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgató tanácsa tehát a jegybankokkal való egyetértésben szükségesnek tartja a szilárd és megingathatatlan nemzetközi aranyvaluta mielőbbi megteremtését.

— Vizbefojtotta négy gyermekét, mert már van hat. A dániai Kolding város rendőrsége borzalmas büntényt leleplezett le. Letartóztattak egy molnármestert, akiről kiderült, hogy feleségének az utóbbi négyévben született négy gyermekét vizbefojtotta. A molnármester azzal védekezik, hogy munkanélküli van és már van hat gyereke és azokat se tudja eltartani.

MacDonald beszámolt a lausannei eredményről

A világ belefáradt már a várakozásba — mondotta az angol miniszterelnök

London, július 13.

Az egész világon s különösen Amerikában nagy érdeklődéssel várták MacDonald angol miniszterelnök beszámolóját a lausannei konferencia megállapodásairól. Az angol miniszterelnök kedden tartotta meg beszámolóját az alsóházban, amelyet a politikai és diplomáciai előleklőségek zsufolják megtöltöttek.

— A világ belefáradt már a sok várakozásba, — mondotta a miniszterelnök — Lausanne-ban következett volt a helyzet: Németország csak fizette az ellenszolgáltatás nélkül való összegeket. — Anglia, Franciaország és több más állam részben kaptak jóvátételt, részben pedig a háborus adósságokat is törlesztették. Ezzel szemben Amerika csak inkasszálta a nagyhatalmak törlesztési részleteit. Lausanne-ban valamennyi ország tiltakozott az ellen, hogy kötelezettségeit más államok kötelezettségeivel összekeverjék. Ennek feladta az volt a legelső feladat, hogy az első három csoport álláspontját valahogy közös nevezőre hozzák.

A lausannei megállapodással kapcsolatban MacDonald még a következőket mondotta:

— Papen, német kancellár azt kérdezte tőlem, hogy garantálom-e egy másik, alkalmas konferenciának összehívását arra az esetre, ha a lausannei egyezményt

nem sikerül ratifikálni. Papen kérdésére kijelentettem, hogy az új konferenciát szükség esetén okvetlenül össze kell hívni, mert különben a Young-tervezet kell visszaveterni. Anglia egyébként minden törekvését arra irányítja, hogy a lausannei eredményeket gyakorlatban is megvalósítsák. Amerika helyzete nagyon kényes, mert senki sem jogosult arra, hogy az Unió magatartásának irányt szabjon.

— Az a meggyőződésem, hogy Amerika a többi nemzethez hasonlóan maga is az engedékenység álláspontjára fog helyezkedni. (Élénk éljenzés) Nagyon sajnálatos az amerikai közvélemény részéről az a beállítást, mintha a lausannei határozat ultimátum lett volna Amerika felé.

Németország pénzügyi helyzetének részletes ismertetése során MacDonald hangoztatta, hogy nem szabad a német hitelt és kereskedelmi érdekeket megkárosítani.

Beszéde végén örömmel jelentette be, hogy lausannei eredmények Angliát Franciaországhoz, Franciaországot pedig a németekhez hozták közelebb. Végül arra kérte a parlamentet, hogy fogadja el helyesléssel a lausannei konferencián kötött egyezséget.

Az ellenzéki pártok nevében Lansbury örömmel jelentette be, hogy az egyezményt elfogadják.

CSEHORSZÁG EGÉSZ KÖZGAZDASÁGI ÉLETÉT MEGRÁZKÓD'TATTA BATA CIPŐKIRÁLY TRAGIKUS HALÁLA

Részletes jelentés a szerencsétlenség lefolyásáról

Prága, július 13.

Rövidesen hirt adtunk arról, hogy kedden reggel a csehországi Otrkovicze mellett, az európaszerzte ismert Bata cipőgyáros repülőszerencsétlenségnek esett áldozatul. Már abban a pillanatban, amikor az európai cipőipar Fordjának egyensúlyát veszített repülőgépe szilánkokra zúzóva temette alá a két utast, sejteni lehetett, hogy a katasztrófa nemcsak a Bata-család magánügye marad.

Bata Tamás tragikus halála, amelynek körülményei egyelőre teljesen tisztázatlanok, nem olyan egyszerű haláleset, amely fölött a szokásos gyászjelentéssel napirendre is lehet térni. Olyan nagyméretű üzemnek volt éltető lelke, hogy pusztulása nem érintheti közömbösen az európai pénzpiacot. Eltekintve attól, hogy halála külső körülményei sokban emlékeztetnek arra a titokzatos és máig is felderítetlen rejtélyre, amelynek hőse Löwenstein bankár volt.

Bata halála majdnem olyan nagy eseménye az európai pénzpiacnak, mint Kreuger Ivarnak, a svéd gyufakirálynak összeroppanása és öngyilkossága a párisi szállodában.

A CSEH PÉNZPIAC MEGDOBBENÉSE

Nem bizonyos egyelőre, hogy Bata Tamás halála okoz-e olyan tragikus összeomlást, mint a svéd gyufakirályé, annyi azonban bizonyos, hogy a

cseh pénzpiac és kereskedelmi világ rendkívül idegességgel és nyugtalansággal vette tudomásul az otrkoviczei repülőszerencsétlenséget.

Igaz, hogy Bata, aki olcsó gyártmányokkal különösen a dél-európai államokat és a Keletet árasztotta el és ahol csak tehette szilárdan megvetette a lábát, új üzleti tárgyalások lefolytatására indult el saját repülőgépjén Svájc felé, ami azt bizonyítja, hogy erejének és vállalkozó kedvének még teljében volt, a cseh pénzpiac megdöbbenése azonban — akár indokolatlanul — mégis a közeli összeroppanás előszelének tekinthető.

Jelentéseink a következőkben számolnak be az irtózatosságot követő repülőszerencsétlenséget követő eseményekről:

PANIK A TÖZSDÉN

Bata Tamás halálhíre kedden a kora délelőtti órákban jutott el a cseh fővárosba. Minden vonalon általános megdöbbenést és fejvesztettséget idézett elő az a jelentés, hogy Bata repülőgépe 700 méteres magasságból lezuhant és a zuhanásban a Bata-konzern feje is életét vesztette.

Nagyvállalatok, pénzintézetek, amelyek a Bata-konzernnel összeköttetésben állottak, teljesen tájékozatlanok voltak az iránt, hogy mi lesz most a teendő. Egyelőre azonban senki sem tudta felmérni, hogy milyen megrázkódtatást jelent a cipőkirály pusztulása a cseh gazdasági életre.

A párgai tőzsdén a szerencsétlenség híre óriási pánikot okozott. Itt sem tudták egyelőre, hogy Bata halála egyúttal a Dél-Európát és a Keletet behálózó hatalmas vállalkozás összeomlását jelenti-e. S ha ezt jelenti, hányan fognak vele elbukni, mint ahogy Kreuger Ivar öngyilkossága is tragédiák és csődök egész sorát vonta maga után.

UDRAL MINISZTERELNÖK LEUTAZOTT BATA TAMÁS RAVATALÁHOZ

A cipőkirály halálhíréről a csehszlovák kormány tagjai is már kedden délelőtt értesültek. A miniszterek Udrzal miniszterelnökkel együtt éppen minisztertanácsot tartottak, amikor a Bata lezuhanását jelentő távirat megérkezett.

A minisztertanácsot is óriási megdöbbenés érte Bata váratlan halála s a kormány tagjai rövid tanácskozás után felkérték Udrzal miniszterelnököt, hogy utazzon le a szerencsétlenség színhelyére. Udrzal tehát már a minisztertanács után Otrkoviczbe utazott, onnan pedig minden bizonnyal átmege a Bata-művek zsilini központjába is.

Ez a tény egymagában is, hogy a csehszlovák kormány feje szükségesnek tartotta a leutazást, már jelzi, hogy Bata halála emlékeztet eseménye lesz Csehszlovákia gazdasági életének.

A BATA-MŰVEK IGAZGATÓSÁGA IGYEKEZIK LECSILAPITANI A PÁNIKISZERŰ NYUGTALANSÁGOT

Bata Tamás tragikus halála után néhány órával a zilini Bata-művek igazgatósága a közönség számára megnyugtató nyilatkozatot adott ki, hogy a közgazdasági tényezők pánikszerű izgalmát valahogy csillapítsa.

A nyilatkozat szerint a vállalatnak nincsenek adósságai és összes adóit pontosan kifizette. A különböző pénzügyi

teknél elhelyezett készpénzkészlet teljesen fedezi az alkalmazottak betéteit és követeléseit, úgyhogy azokat szükség esetén minden pillanatban az érdekeltek rendelkezésére bocsátják.

A nyilatkozat végül megnyugtató hangon közli, hogy az izgalom teljesen felesleges, mert a Bata-műveknél mindenkinek biztosították a munkáját, mert Bata Tamás nem sokkal a váratlan halál előtt megteremtette az üzem továbbfejlesztésének lehetőségeit. A vállalat vezetésében semmiféle rendszerváltozás nem lesz.

Bata különös végrendelete

Nem tudjuk, hogy a Bata-művek nyugalmraintó nyilatkozata mennyiben fogja a csehszlovákiai gazdasági tényezők izgalmát csillapítani. Annyi azonban bizonyos, hogy az elpusztult cipőkirály végrendelete, amelyet röviddel a tragikus zuhanás után felbontottak, különös kitéttel tartalmaz. Ez a következőképpen hangzik:

Ha szerencsétlenség érne — mondja Bata Tamás végrendelete —, úgy folytatassátok az üzemet továbbra is. De ha azt látjátok, hogy nem megy a munka, akkor azonnal hagyjátok abba és térjétek haza.

A végrendeletnek ez a szakasza mintha azt árulná el, hogy a cipőkirály számolt előre azzal, hogy életét szerencsétlenség következtében fogja elveszíteni. S éppen a végrendeletnek ez a szakasza teszi indokolttá, hogy Bata halálának előzményeit és körülményeit pontosan kiderítsék. Mert a végrendelet szövege azt látszik bizonyítani, hogy az otrkoviczei repülőter fölött nem annyira tragikus véletlen történt, hanem inkább öngyilkosság, amelynek indító rugói és keresztülvitelének módja ebben a pillanatban teljesen ismeretlen.

A Promethe áldozatai másfél napig éltek a tenger fenekén

Iszonyu kinok között halt meg a hatvanhat matróz

Páris, július 13.

A „Promethé” francia tengeralattjáró borzalmas katasztrófájának hatása alól még mindig nem tud magához térni a közvélemény. Tegnap sikerült a buvároknak a lemerült hajót megközelíteni, de összes ablakait és réseit zárva találták. Így tehát

megdől az a feltevés, hogy már a felszínen víz hatolt volna a hajóba és ez okozta volna az elsüllyedését. A tény

az, hogy a Promethe hatvanhat matróza és tisztje még másfél napig vergődött a lemerülés után

és csak akkor haltak meg borzalmas kinok között, amikor az oxigéntartályok már kiürültek.

A francia kormány egyébként Cherbourgba hívta Cox angol speciálistát, a kinok találmánya van az elsüllyedt hajók kimerésére.

Revolverrel, kézigránáttal és vitriollal harcolnak Németországban

a szélsőséges pártok emberei

Állandó harcok a német városok utcáin

Berlin, július 13.

A szombati és vasárnap vörös választási eseményekkel kapcsolatban még nem zárult le a szélsőséges német politikai pártok vörös összetűzéseinek sorozata.

Ennek a két napnak veszteséglistáján először 5 halott és 13 súlyos sebesült szerepelt. Hétfőre a súlyos sebesültek közül is meghalt még három.

Az egész német sajtó nagy izgalommal tárgyalta az eseményeket és erővel rendszabályokat sürgetett a birodalmi kormánytól a további vérengzés megakadályozására. A lapok szerint a helyzet annyira súlyos, hogy évek óta most kellett először a gyengének mutakozó rendőrséget katonai karhatalommal is kiegészíteni.

A birodalmi kormány erővel intézkedéseinek hiányában a végsőkig felfokozott politikai szenvedélyek újból véres harcokban tomboltak ki magukat.

Kedden ismét több német városban játszódott le az elkeseredett küzdelem a szemben álló szélsőséges pártok között. Halleban a kommunisták megrohmozták a nemzeti szociálistákat és egy barnainges férfit a folyóba dobtak.

Schmiedberg fürdővárosban a birodalmi lobogószövetség emberei támadták meg a náciakat. Heves utcai harc folyt az ellenfelek között.

A küzdelem végén 13 náci és 10 reichsbanner súlyosan megsebesült.

A nemzeti szociálisták sebesülteit közül kettő haladoklik.

Sokkal súlyosabb események játszódtak le Schatza városkában, ahol a nemzeti szociálisták és a kommunisták teherautókon vonultak egymás ellen.

Revolverekkel lövöldöztek egymásra, majd kézigránátokat hajigálták s a küzdelem végén még vitriollal is megloesolták egymást.

A náciak közül huszan komoly sebesüléseket szenvedtek. Körülbelül ugyanezokra a kommunisták vesztesége is.

Glaunburghban a nemzeti szociálisták rohamosztaga megsturmolta a fogsztási szövetkezetet, amelynek üzlethelyiségét pozdorjává zúzták a felheccelt barnaingesek.

Bezárták a berlini egyetemet.

A pártpolitikai szenvedélyek bevonultak a berlini tudományegyetem nyári tanfolyamának hallgatói közé is. Az egyetemi hallgatók hangulata annyira izgatott, hogy a rektorprofesszor kedden elrendelte az egyetem összes fakultásainak bezárását, mert a hallgatóság között is zavargásoktól lehetett tartani.

Haja úgy hullik mint ősszel a falevél,

ha nem ápolja kellő időben az erre alkalmas szerrel. Ha fésülködés közben haja csomókban marad a fésű fogai között, ez annak a jele, hogy haja és fejbőre sürgős és alapos ápolásra szorul.

A felesleges zsír befedi a hajgyökereket, elzárja a táplálástól és ezáltal a haj kihullását okozza.

Ennek a hajbetegségnek a neve Seborrhoea és biztosan elhárítható a

PIXAVON és Pixavon-Shampoo

állandó használatával.

A PIXAVON-t és a PIXAVON-SHAMPOON-t évtizedek óta klinikailag kipróbálták és a legelső szaktekintélyek ajánlják.

A folytonos ápolás Pixavonnal megakadályozza a hajhullást és a korpa-képződést, erősíti a fejbőrt, egészségessé, széppé és fényessé teszi a haját, úgy hogy könnyen és fáradság nélkül lehet fésülni.

Majláth püspököt államtitkárnak nézték

Marosvásárhely, július 13.

Érdekes jelenet játszódott le Radnóton, ahova tegnap kellett volna megérkeznie Coltór államtitkárnak, hogy kortesbeszédet elmondja. Coltór egyébként pap és már csak ezért is a parasztság nagyszámában gyűlt össze fogadtatására a pályaudvaron. A nappal azonban Coltór nem érkezett meg, de megjött Majláth Gusztáv gróf püspök, akit — papi ruházatát látva — a parasztsok Coltórnak hitték és hangos „Se treasca” tüntetést rendeztek számára. — Később kiderült a tévedés és ekkor a parasztsok tiszteltteljesen nyitottak utat Majláth püspöknek, hogy az állomás előtt váró autóra szállhasson. Coltór államtitkár csak később, az esti órákban érkezett meg Radnótra.

Bünvádi feljelentés a csendőrök ellen

Temesvár, július 13.

Brudariu Adrian dr., a Lupu-párt bányászati jelöltje, a temesvári ítélőtábla mellett működő főügyészségen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt Arad megyének ugyszólván egész csendőri apparátusa ellen bünvádi feljelentést adott be.

A feljelentés a következő hatóságai erőszakosságokról rántja le a leplet:

A csendőrök Paulis községben a Lupu-párt két kortesét letartóztatták és két napig guzsbakötve éhezettették. A korteseket csak a főszolgabíró utasítására engedték szabadon.

Ménes községben Mateescu Lupu-párti képviselő feleségét tartóztatták le a csendőrök.

Szemlakon a csendőrök megakadályozták Brudariu programbeszédét elmondásában s amikor a néptömeg zugolódni kezdett, a csendőrök puskatussal verték szét a választókat. Pécskán körülbelül 2 ezer ember várta Brudariut, aki beszédét itt sem tarthatta meg, mert a csendőrök mellének szegezett szuronnal kényszerítették visszavonulásra.

Követeljen kimondottan eredeti

Olla-t mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

Harc a becsületért

MEGRÁZÓ TÖRTÉNET SOK SZOMORU TANULSÁGGAL

Két évbe és kétszáz ezer lejébe került egy gyimesközéploki gazdának, míg bebizonyította fia büntelenségét

Marosvásárhely, július 13.

Mihók Imrének hívják azt a magyaros külsejű, népszinművekre emlékeztető, bajszos csángó magyar gazdát, aki két év óta arra költi nehéz verejtékkel megszerzett vagyonát, hogy fiának büntelenségét bebizonyítsa.

Két év óta a törvényszéktől a semmitőszékig megjárta az összes igazságügyi fórumokat, legalább öt ügyvédnek fizetett költségeket, már megtanulta a fránya román jogi kifejezéseket, holott egy szót sem ért különben románul és most, két év után a marosvásárhelyi királyi ítélőtábla előtt végre oda jutott, hogy ártatlan fiát jögerősen felmentették.

Nehéz küzdelem volt ez az igazságért. Erről mindenki meg győződhetik, aki a következő sorokat elolvassa.

AMIKOR A HARAGOS BOSSZUT ALL

1911-ben, még a magyar impérium alatt történt, hogy Nagy Galaczi Miklós nevű gyimesközéploki utmesterek bizonyos összeütöztetése támadt a büntető paragrafusokkal. Akkor a törvényszék elé került az ügy. Mihók Imre riportunk hőse, akkor éppen kishíró volt a faluban és bizony terhelő tanuvalomást tett az utmester ellen.

Azóta a két ember halálos ellensége lett egymásnak. Nagy Galaczi Miklós, ahol csak lehetett, ártott Mihók Imrének és állandóan azon gondolkodott, soha nem nyugodt agyával, hogy egyszer amúgy igazában megbosszulhasa magát a rajta esett sérelme.

És az idő nemsokára meg is hozta számára a kedvező alkalmat.

A REJTÉLYES GYLKOSSAG

1926. októberében Antal György gyimesközéploki gazdálkodót egy napon vérbefagyva, holtan találták a lakásában. Ismeretlen tettesek megölték és tőle mintegy három ezer lejt raboltak el.

A csendőrség a legnagyobb apparátussal indította meg a nyomozást, amely rövid időn belül egy letartóztatást eredményezett. A csendőrség a borzalmas gyilkosság elkövetésével a gazdálkodó fogadott fiát, Antal Gyulát gyanúsította, aki azonban pár hónapi vizsgálati fogság után, tekintettel arra, hogy a hatóságok nem tudták ellene vádbizonyítót produkálni, kikerült a börtönből.

Az ügy ekkor végleg elaludt. A gazdálkodó gyilkosait nem tudták kinyomozni a hatóságok.

KEZDŐDIK A POKOLI KOMÉDIA

1930-ban a faluba egy detektív kerül, aki magánzorgalomból nyomozni kezd a rég elfejtett gyilkosság tettesei után. Beszélgetése és nyomozása során összekerült Nagy Galaczi Miklóssal, aki elhatározta, hogy most beteszi ellenségei ajtaját.

Elmondta a detektívnek, hogy ő ismeri a tettes kilétét. És terjedősen, részletesen elmesélte, hogy a büntetett egy Antal Pap János nevű csavargó követte el, Mihók Gézával, haragosának fiával és Sincai Péterrel együtt. És mindjárt el is mondotta tervét, hogy miképpen lehetne az igazságot kideríteni.

A pokoli komédia Nagy Galaczi Miklós lakásán akkor este meg is kezdődött. Odahívták Antal Pap Jánost, a szomszéd szobában két csendőr tanut bujtattak el és a szerencsétlen csavargót, akit megtszített az uri társaság, nehéz borral leitatatták. Amikor a csavargó már állt a lábán, akkor nagy titokban sugdolózva előadták, hogy Gyimesen egy gyilkosságot akarnak elkövetni, e célból kéri a csavargó segítségét és, amikor az részeg fővel ráállt az úzletre, akkor kikérdezték, hogy nincs-e tudomása Antal György meggyilkolásáról. A csavargó még részeg fővel is tiltakozott a tett elkövetése ellen. Másnapra beszéltek meg a gyilkosság elkövetése céljából a találkozót, a gyimesi állomáson. A mikor a szerencsétlen törbecsált csavargó az állomáson megjelent, akkor a csendőrség letartóztatta és nagy dérral-durrall a detektív és Nagy Galaczi Miklós tanuvalomásai során megindult ellene a hivatalos eljárás a gyimesközéploki gyilkosság elkövetése miatt is.

A törvényszéken Nagy Galaczi Miklós és a detektív azt vallották, hogy a csavargó min-

dent bevallott és büntársaiul Mihók Gézát és Sincai Pétert jelölte meg. A két elbujtatott csendőr azonban oda nyilatkozott, hogy tudomásuk szerint, úgy, ahogy ők a szobából kihallhatták, a csavargó nem, hogy nem vallotta be a tett elkövetését, de még tiltakozott az ellen.

A törvényszék felmentette a vádlottakat a vád és következményei alól, de a táblai tárgyaláson bebizonyították vélték a gyilkosságot és Antal Pap Jánost és Mihók Gézát tiz-tiz évi, míg Sincai Pétert három évi börtönrre ítélték.

A vádlottak a Semmitőszékhez felebeztek meg ezt az ítéletet és az apa, aki nem akart abba helynyugodni, hogy fiát elítéljék és ekkor már vagyona felét elköltötte az igazságszolgáltatásra, a semmitőszék előtt bebizonyította, hogy a tábla az ítéletet két rovoitmul-tanu vallomásai alapján hozta.

A Semmitőszék a jogos indokok birtokában visszaküldte az ítéletet újrafelvétel végett a marosvásárhelyi táblához, amely több izgalmas tárgyalás után ma végül is ítéletet hozott, amelyben jögerősen felmenti az ártatlanul meghurcolt és két ember pokoli komédia-

Ötnapos egyfolytában tartó ülés után végre tető alá hozták a francia költségvetést

A szocialisták újra eltávolodtak a kormánytól

Páris, július hó 13.

A francia költségvetési javaslat tegnap végre tető alá került, amennyiben a Kamara azt

385 szóval 201 ellenében elfogadta. Öt egymásután következő ülésen, amelyet csak az ebéd- és vacsoraidők szakítottak meg, tárgyalta le a Kamara a pénzügyi javaslatot

Ilyen hosszú és egyfolytában való tárgyalásra még nem volt példa, ez volt a francia Kamara leghosszabb ülése.

Az ülés lefolyása egyébként rendkívül izgalmas volt. Herriot felvetette a bizalmi kérdés és drámai jelenetben kérte a pártokat, vessenek számot a helyzettel és tegyék lehetővé, hogy az egyensúly a költségvetésben helyreálljon.

ja révén törbecsált vádlottakat a vád és következményei alól.

Mihók Gézát, a gyimesközéploki vagyonos gazda fiát még két havi vizsgálati fogság után, ötven ezer lej kaució ellenében szabadlábra helyezte a bíróság, de a másik két vádlott, Antal János és Sincai Péter két év óta vizsgálati fogságban sanyolódik ártatlanul, azért, mert Nagy Galaczi Miklós haragosa Mihók Imrének.

Az ítéletkihirdetésen a két év alatt agyonhajszolt és megöregedett Mihók Imre elzokogta magát.

Zokogásában benne volt a két év minden fájdalma...

És vagyonának utolsó részét arra költi, hogy bíróság elé vigye fia hamis megrágalmazóját, aki más két ártatlan emberrel is csunya játékot üzött.

Benczel Béla

az elkeseredés elementáris megnyilatkozását többé késleltetni már nem lehet a nyugdíjasok el is háritanak magukról minden felelősséget.

A fliratozott szónokok beszédeinek az elhangzása után felszólt a prefektus is. Nem tartotta helyénvalónak és időszertűnek, hogy újabb ígéretet tegyen, viszont biztosította nyugdíjastársait, hogy az ő maga részéről ezután is minden erejét megfeszítve fog küzdeni a nyugdíjasok érdekében s amennyiben új állása lehetővé teszi is nyújt arra, hogy befolyását érvényesítse a nyugdíjasok érdekében, úgy ezt habozás nélkül értékesíteni fogja.

A rendkívüli közgyűlés a 15 pontból álló határozati javaslatot némi módosítással elfogadta s azután a királynak küldött hódolótávirattal bezáródott.

Tovább tart a brazilai forradalom

Rio de Janeiro, július 13.

A brazilai forradalom elfojtása nem sikerült. A jelenlegi kormány megbuktatására kezdeményezett mozgalom határozott sikereket mutat fel. A kormány ugyan csapatokkal vezényelt ki a Sao Paolóban kitört zendülés elnyomására, de a kormánycsapatok megérkezésük után azonnal a forradalmárokhöz csatlakoztak.

A legújabb brazilai forradalom célja az, hogy a kormányt vagy rákényszerítsék az alkotmányossághoz való visszatérésre, vagy pedig eltávolítsák és kiharcolják Sao Paoló autonómiáját.

Norvégia anektál, Dánia tiltakozik

Oslo, július 13.

A norvég kormány elhatározta, hogy Grönlandnak azokat a déli területeit, amelyet az utolsó években a norvég expedíciók jártak be, a norvég királyság számára anektálják.

Ez a hír Dániában óriási izgalmat okozott, mert eddig a dánok tartották magukat Grönland egyetlen urának. Dánia a hírek szerint erősen diplomáciai lépésre készül Norvégia anneksziós terveinek megakadályozására.

A jelentések szerint Norvégia 38.000 négyzetkilométer területet anektál, ha csak a dán tiltakozásnak nem lesz meg a kívánt eredménye.

Csak két kategória dolgozik még:

A kortesek és az adóvégrehajtók

Csikszereda, július 13.

A tapasztalat eddig azt mutatta, hogy a választások ideje alatt legalább békét hagytak az adóvégrehajtók az amúgy is eléggé megkínzott adóalanynak. Ezuttal még ez az előnye sincs meg a választási zenebonának. Az adóvégrehajtók talán még fokozottabb dühvel dolgoznak, mint eddig.

Jelenleg Felcsikon van a sor. Az adóvégrehajtók az összes vízimalmosok, vízfűrészesek és iparosok szerzőségeit és gazdasági felszereléseit lefoglalták és elhurcolták adóhátralék fejében.

Természetesen a forgalmi adóról van szó, amiről már hivatalos helyeken is elismerték, hogy törvénytelenül vetették ki

őket. Egyébként az összes kivetések felebezés alatt állanak, foglalni rájuk tehát nem is lehetne törvényesen. A kérdéses vízimalmosok, fűrészesek és iparosok inkább gazdálkodóknak számítanak s csak mellékesen üzik azt a foglalkozást, amiért a forgalmi adó kivetését nyakukba kapták. A gazdasági eszközök, főképpen a szekerek lefoglalása végzetes csapás rájuk nézve, mert nem tudják hazahordani a szénájukat, ami hamarosan elrohad az erdei réteken.

Kegyelem azonban nincs senkinek. Mi lesz a választások után, ha a Vajda kormány pénzügyi garnitúrája még a választások alatt sem riad vissza a törvénytelenégektől, csak hogy minél több adót tudjon behajtani.

A szebenmegyei nyugdíjasok izgalmas közgyűlése

Ha rövidesen nem lesz megoldás, elhárítanak a történektért minden felelősséget

Nagyszében, július 13

A szebenmegyei nyugdíjasok szövetsége hétfőn rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen feltűnően hatalmas tömeg, mintegy 1500 nyugdíjas jelent meg. Megjelent a gyűlésen a kormány képviselőjében Stefan Coriolan dr. prefektus is, aki maga is nyugdíjas katonatiszt s így

a nyugdíjasok bajával tisztában van. A felszólalók valamennyien igen elkeseredett hangot használtak. Mindjárt az elnöki megnyitót azt hangsúlyozta, hogy amennyiben a kormány rövid idő alatt nem talál olyan megoldást, mely a nyugdíjasok helyzetén könnyíthetne s a nyugdíjkiutalásokat pontosabban tehetné.

VICHY

a fürdőhelyek királynője

Májbajok, kőbántalmak, sárgaság, vérbőség, anyagcsereszavarok, (cukorbetegség — kösvény — elhízás) ellen

Ne higgye, hogy a Vichy-kúra tuldrága. 2790—5520 francia frankért — a szálloda rangjához és a kúra idejéhez viszonyítva — a következőket nyújtjuk: 21 napi tartózkodás jó szállodában, a fürdő használata, kirándulások és szórakozások, az összes illeteket és borraivalókat beleértve.

A Compagnie Internationale de Wagon-Lits București és a S. A. R. N. I. A. — a Compagnie des Chargeurs Réunis képviselője — Bukarest (Pasagiul Comedia), Chişinău, Cernăuți és Temesvár megadják a szükséges felvilágosításokat és beszerzik az utazáshoz szükséges dolgokat.

Amerikai BRANDLEY

FÜRDŐ RUHÁK

és más hibátlan márkák

SAPKÁK, CIPŐK

fürdő-kabátok

egyenként is engros árban kiszolgál

PARFUMERIA

„MEM“

Bukarest, Str. Smărdan 4
szemben a Banca Comercială Romană-val

Modern Mozgó BRASSÓ Tel. 518.

Jön a szezon legszebb német operettje:

Öfelsége szórakozik

Ma, szerdán fut a németül beszélő színműsláger:

A szerelem foglya

Főszerepben Norma Scherer és az új Rudolf Valentino.

— Magyar feliratok! —

Ki volt Bata?

Van valami végzetserű abban, ahogyan az európai államok bálványai rendre-sorra összeomlanak. A háború utáni gazdasági munka útjére kitermelte az új hőst, az új hőszót, az új fetist, akit az új mai új emberek ugyanúgy tisztelnek és bálványoznak, mint ahogyan századokkal ezelőtt Kardforgató Hadvezért istenítették. A csatamezők utolsó hőse — a történelmi táblat lencsén át nézve — minden bizonnyal Napoleon volt. Még a világháború sem tudott katonái bálványokat kitermelni. Egyet-kettőt ünnepeztünk ugyan, felmagasztosítottunk és kiemeltünk, de ez a piedesztálra emelés nem volt őszinte és lélekkel fakadó. Ezeket a hősokeket a lapok csinálták és az újságok tollai a diktált patriotizmus és szovinizmus fütötte. Az új világ új hősei nem a katonák, hanem a pénzemberek. Az utolsó kétezer esztendőből kevés bankár-héroszt hagyott reánk a história. Darius óta alig ízet, ha felszámolni lehet. A háború óta százat is el tudunk sorjázni.

És a százból legalább ötven elbukott immár.

Ha az élet szinpadjáról a nagy hadvezérek letűntek, életük eredménye fennmaradt és megmaradt: megmaradt a hódított hatalom területe és a területen való kormányzat ereje. Ha azonban ezek az új heroszok elesnek és eltűnnek, velük zuhan az ország, amelyet uráltak és amelynek pillérein és szerkezetén át a maguk külön hatalmukat kiépítették. Stinnessel megbukott Németország, Bosellel Ausztria, most legutóbb Kreugerrel elpézt Svédország.

Most Bata zuhan le. Ma még úgy jelentik, hogy Bata halála nyomán csak átmeneti a jelentkezett pánik. Holnapra, lehet, krízissé szélesül az a riadalom, a melyről ma még azt állítják, hogy csak riadalom. Egy kissé már ma is gyanus a dolog. Bata végrendeletet hagyott hátra, amelyben meghagyja, hogy amennyiben szerencsétlenség érne, egy ideig folytassák a „művet“ és ha nem megy, oszlojának széjjel és oladjon fel a zilini kis világ abban a nagy világban, amelyben már nem Bata szelleme és rendszere az ur, hanem az a szellem és az a rendszer, amely mellett ma az emberek országára és foglalkozására való különbség nélkül — éhenvesznek.

Ez a végrendelet két szempontból is gyanus. Gyanus azért, mert az írás szerint Bata nem bízik a maga fordizmusában csak addig, amíg ő maga is életben van és annak élén áll és főként azért gyanus, mert Bata — a sorok közül csak ezt lehet kiolvasni — „szerencsétlenségre“ is spekulált. Bata sok mindenre spekulált. A bankok bukására spekulált, az elosztás egyre fokozódó dinamikájára spekulált, a munkás bérére spekulált és a szövetség lelkére is spekulált. Most kivilágosul, hogy a maga „szerencsétlenségére“ is spekulált.

Hangosan még nem szabad kimondani, de hangosan gondolkozni már erről is lehet.

Bata — így mondják — nagyszerűen állott, de Bata ugyanakkor csehül állott. Az ő fordizmusát letaposta és lehengerelte a saját maga külön kommunizmusa. Zilin tulajdonképpen kollektív területek voltak — tőkés alapon. Kontingentáltak a minimális teljesítményt, de ugyanakkor a teljesítményen felül tőkét is kapott Bata a maga munkásezeitől. És ez volt a veszte. A munkás cipőt és pénzt szállított Batának, mert Bata le akarta győzni a bankokat és nem akarta, hogy hatalmas birodalma a bankok uralma és profit szomszár alá kerüljön. Ezért munkáisaival nemcsak cipőt csináltatott, hanem pénzt is. Munkabérből visszatartott összegeket, amelyek résztvettek, mint pénz-tőke, a termelésben.

Most aztán, a krízis éveiben, el kellett bocsátania a munkások egy részét és — fizetni kellett. Vissza kellett fizetnie azokat a pénzeket, amelyeket ezek a munkások a vállalat tőkéjébe beleadtak. Csudálatosan bírta eddig. A mai kommuniké, amelyet valószínűleg az árván-hagyott Bata-üzem plaszirozott, azt ígéri, hogy csudálatosan bírni fogja ezután is. A pánik nem hiszi. A riadalom kétségbevonja.

De nemcsak a tőke-visszafizetés pontján ingott meg Bata hatalma, hanem megingott azért is, mert az árak zuhanását megállítani nem bírta. Az ipari termelés árai ma nemcsak azért esnek, mert azoknak a mezőgazdasági termények áraikhoz igazodni kell, hanem azért is, mert ezek a koncentrált és racionalizált nagy ipari vállalatok csak úgy tudnak fennmaradni és felülkerekedni, ha a kis teljesítőképességű kis üzemeket dumping árral porzordják zuzzák. A számítás és az üzleti politika nem volt rossz, a logika láncszemében nem volt hiba, de az élet mindig megcsufolja a logikát. Megcsufolta Fordot éppen úgy, mint Stinnesset, és ugyanúgy, mint Batát. Mire az ilyen gigantikus mű kiépül, az emberi elemek általában a gépet, az újabb gépet, amely

úgy is többet és olcsóbban termel, ha a munkást nem futószallagok hajszolják. Az árak a konkurrenciát újabb alkalmasított gépei jóvoltából jobban estek, mint ahogyan a Bata „elavuló“ rendszere megbírta volna. Szorult helyzetbe került így Bata, aki úgy segített magán, hogy az áresést is a munkásokkal fizettette meg. Már nemcsak a tőkét adták a munkások, hanem az áresést is ők szenvedték el. A szállított minőséget a szokottnál sokkal erősebb mértékben kifogásolta Bata és mivel a Bata-rendszer aranyzáblányai szerint a kifogásolt produktum értékét levonják a munkás béréből, az áresést ezzel a közvetett módszerrel megfizették a munkásokkal.

Csunya rabszolgatempó volt ez az áthárítás, de Bata lelkiismerete ezt is bírta. Mindent bírt. Sohasem voltak skrupulusai. Úgy szervezte meg kis országát, ahogyan ősemberszerű és paraszti durvasága diktálta. Batát nem izgatta Európa, nem érdekelte a humanizmus, nem figyelt fel a demokráciára és az ember emberi méltóságára: Bata a huszadik század derekán faraók módjára gulát épített. Rabszolgákkal építette a maga cipő-gulát.

Letört minden áramlatot. Nemcsak szociális és kommunista áramlatokat tört le, hanem még a jámbor rózsaszínű törekvéseket is elfojtotta. Zilini kalitka volt, üveg-kalitka, amelyből még a levegőt is kiszivattyuzta. A Bata-birodalom hermetice elkülönült világ volt, amelynek semmi köze sem volt sem Európához, sem pedig a huszadik századhoz.

Ősereji nagy paraszt volt ez a Bata, aki valaha Amerikában kezdte és Európába Amerikát úgy hozta át, ahogyan

a maga primitív lelkén át az amerikai élet dinamikáját átszűrte és áthasonlította. A prágai üzletében tizenkét lyukszemvágó volt, mert ez Amerika. Volt üzlete, amelyben minden betévedőnek, ha nem is vásárolni jött, egy darab kenyeret adtak, mert ez is Amerika. Minden műhelye falán, minden ház cimereként primitív és naiv magafogalmazta aranykópéseket szegeztetett ki, mert ez is Amerika. És láncra verve tartotta az emberi lelkeket, mert azt hitte, hogy a láncra verés és sziklához kötözött ember szintén Amerika.

A Bata külön világát erősen megborgozta a nemzeti határokkal védett európai mai konfiguráció is. Nem tudott Németországba betörni és nem bírt az apró keleti és Balkán-államokkal sem. A Bata-gyarmatoknak sehol sem akartak polgárjogot adni. Bata erre naturalizáltatta magát. Fiókrabszolga-telepeket épített. De nem bírta ezt sem. A jugoszláv Bata-gyár építkezése is elakadt. Elakadt a pénz, a munkások pénze, mert a munkásokat szélnek kellett bocsátania.

Két malomkö közé szorultan vergődött a vívódó ősember nyakas akarata és energikus lelke.

Felszállott a repülőgépre. És lezuhant.

Bizonyára motorhiba.

Löwenstein bankár repülőgép tragédiájának végső okát és lehetőségét sem lehetett sohasem rekonstruálni.

Valószínűleg rossz ajtót nyitott ki és „véletlenül“ a tengerbe lépett.

Érdekesek ezek a véletlenek. És csudálatosan logikusak.

(h. s.)

A kormány fenntartja a konverziót

és leszállítja a vámokat

Marosvásárhely, július 13.

Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter tegnap programbeszédet mondott Görögnyben. A miniszter hangoztatta, hogy a nemzetiparasztpárt fenn akarja

tartani a konverziót, ezenkívül az a terve, hogy leszállítja a védővámokat és ezáltal is megolcsóbbítja az életet.

Végül állást foglalt az infláció ellen, a melyt a demagógia eszközeinek tart.

Házkutatás

a fűszernagykereskedésben

Hamis aprópénzt keresnek Kolozsváron

Kolozsvár, július 13.

Kedden délután a kolozsvári kereskedők között óriási feltűnést és izgalmat keltett az a házkutatás, amelyet Léb-fivérek fűszernagykereskedésében tartott a rendőrség. Az üzletben megjelent rendőrtiszt, ügyességi utasításra hivatkozva, bejelentette, hogy hamis pénzek gyanúja miatt át kell vizsgálnia a cég aprópénzkészletét.

A cég tulajdonosai a rendőrtiszt rendelkezésére bocsátották a pénztárt, a melyben 70 ezer lej értékű aprópénz volt.

Alaposan átvizsgálva a tekintélyes summat, összesen 7 darab hamis ércpénzt találtak. Ezeket a rendőrség elkobozta.

A kolozsvári kereskedők között nem a házkutatás ténye, hanem annak módja okozott nagy méltatlankodást. Álláspontjuk szerint a rendőrségnek az ilyen aktusokat vagy a déli szünetben, vagy pedig este, üzletzárás után kell elvégeznie. Az üzletek átkutatása tudniillik legtöbb esetben feleslegesen nagy feltűnést kelt és alkalmas arra, hogy némely cégek hitelét a közönség előtt megingassa.

A vihar szétzavarta a temetési menetet és a koporsó ottmaradt a temető kapujában

Egy medgyesi fiatalasszony tragikus élete és öngyilkossága

Medgyes, július 13.

Megrendítő öngyilkosság tartja izgalomban Medgyes lakosságát. Mezei Mózesné, az alig 18 éves, ragyogó szépségű fiatalasszony vetett véget az életének, mert férje, akiért ugyszólván mindent feláldozott, kielégítetlen maradt kapzsisága miatt pokollá változtatta az életét.

Az öngyilkosság előzményei nagyon alkalmasak arra, hogy jogos felháborodást váltssanak ki az ellen a férfi ellen, aki okozója volt ennek a megdöbbentő tragédiának. Az öngyilkos még gyermekkorában volt, amikor mestani férje udvarolni kezdett neki és rövidesen sikerült is annyira elcsavarnia a fejét, hogy a tapasztalatlan leány megszökött nevelő nagynénje lakásáról és vilházasúrsára lett imádottjának. Mezei Mózes vasesztergályos volt, elég jól keresett s különben is módos szülők gyermeke. Ő azonban még többet is akart. Később megesküdt a megszöktetett leánnyal, mert a házassághoz csak így juthatott volna hozzá. Az esküvő után azonban kiderült, hogy a fiatalasszony házománya a bankban van, ahonnan a mai körülmények között nem igen lehet pénzt kivájni.

Ettől kezdve a szerelmes szeládon tőkéletesen megváltozott.

Tört-zuzott otthon, majd pedig napokig nem beszélt a szerencsétlen fiatal asszonnyal, aki nagyon másképpen képzelte el az életét, szerelmese oldalán.

Mezei viselkedése végül is annyira elkésértette a családott asszonyt, hogy öngyilkosságára határozta el magát.

Jókora adagot vett be a háznál talált pákányméregből, amely aztán 24 óra alatt nézett is vele.

Temetése vasárnap volt, éppen akkor, amikor az orkászzerű vihar meglátogatta Medgyest. A gyászoló közönség fejvesztetten menekült a zuhogó jégdarabok és a szélvihar elől.

A koporsó a temető kapujában magára, elhagyatottan maradt.

Félóra múltán aztán, amikor az itéletidő elmúlt, néhányan visszazállingóztak és sírjába tették Mezei Mózesné, akinek még a temetése sem sikerült zavartalanul, mert naiv hiszékenységében minden fenntartás nélkül szolgáltatva ki legnagyobb kincsét, a szeretetet.

A haladó szellemű polgárságnak, a felvilágosult intellektuelnek, a gazdasági élet küzdő emberének progresszív irányu radikális napilapja a

BUKARESTI LAPOK

Románia politikai, gazdasági és társadalmi életének keresztmetszetét nyújtja ez a nagy magyar fővárosi napilap, amelyen át Erdély magyar nyelvű kisebbségeihez az egész ország útökerének lüktetését továbbítja.

A BUKARESTI LAPOK

belső munkatársai:

Bányai Ernő,
Benamy Sándor,
Füzi Bertalan,
Halász Sándor,
Kacsó Sándor,
Körösi-Krizsán Sándor,
Mikes Imre,
Pogány Marcell.

A BUKARESTI LAPOK

állandó külső munkatársai:

Farkas Aladár, Ligeti Ernő,
Mándy Ilona, Molter Károly,
Seidner Imre, Tabéry Géza,
Tamási Áron, Tanódy Endre

A BUKARESTI LAPOK

megjelenik minden nap 12 nagy oldal terjedelemben

Egyes szám ára

5 — lej

Havi előfizetési díja
100 — lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUCUREȘTI,

Bul. Scitu Magureanu 21.

Erdélyrészi szerkesztőség és kiadóhivatal:

BRAȘOV — BRASSÓ,

Str. Reg. Carol 56.

Milyen az új termés?

Jóval kevesebb buza és rozs termett az idén

A tengeri és árpa árversenye. Kitűnőnek ígérkezik a vadrepce, napraforgó, hüvelyesek és a szénatermés. Nefézségekre utközik a termés értékesítése

Bukarest, július 15.

Az egész országban már javában folyik az aratás, mégis sem a hivatalos köröknek, sem a magángazdaságnak nincsenek megbízható adatai a terméseredményről, mert az eddig közzétett jelentések ellentmondanak egymásnak. Azonkívül, hogy a vetések elkéstek, a kedvezőtlen időjárás következtében és a vetési terület csökkenése miatt

a gabonatermés jóval kisebb lesz, mint tavaly.

Különösen vonatkozik ez a buzára, ahol a múlt évi 3182 ezer hektárral szemben, ezidén csak 2665 hektáron ért be a termés, ami az ősszel bevetett területnél is 8,5 százalékkal kevesebb. A legutóbbi becslések szerint a hektáronkénti termés-átlag 920 kiló lesz a tavalyi 1110 és az 1930 évi 1200 kilóval szemben. Az egész buza-termés tehát 24 millió 526 ezer méter-mázsára tehető, míg a múlt évi termés 55 millió 345 ezer mázsa buza volt. A tavalyi rekordtermés és az idei buza-termés között közel 17 millió mázsa különbséget mutatkozik, vagyis 30,6 százalékkal kevesebb őszi buza termett. A tavaszi búzában csak 16 százalék a deficit.

Az egész buza-termést 266.760 vagonra becslik, ami azt jelenti, hogy export-főlétségre alig lehet számítani.

Tavaly körülbelül 100 ezer vagon búzát s lisztet adott el valutaként Románia a külföldnek, ami most ilyenformán elmarad.

Visszaesett a rozstermés is. Az őszi és tavaszi vetés 87 ezer hektárral, azaz 21 százalékkal volt kevesebb és az eredményt 50 ezer vagonra teszik, ami 15,4 százalékos csökkenést mutat a múlt évvel szemben. Máskor harmincezer vagon volt egyedül az export, amely főképpen Németországba, Csehszlovákiába és Ausztriába irányult. Ebben az évben a németeknek és cseheknek jó termésük volt és így aligha fognak importálni, az osztrák piac pedig nem képes Románia minden fölöslegét felvásárolni.

Az árpatermés megközelítőleg 262 ezer vagon lesz, a zabtermést pedig 88 ezer vagonra becslik, vagyis a termés kielégítő.

De komoly nehézségek lesznek az értékesítés körül, mert a román gabonának kemény ellenlábasa támadt az orosz exportban. A szovjet ugyanis megfelelő szerződéseket már jóelőre biztosította magának a német, angol és más piacokat, amit annál könnyebb volt elérnie, mert az orosz állam nem ragaszkodik ahoz, hogy az eladott gabonát erőszakkal fizessék neki, holland forintban, vagy svájci frankban, hanem megelégszik német márkával is, azonkívül pedig kötelezte magát, hogy a gabonáért kapott pénzen árut vesz a németektől és a többi importállamtól.

Az orosz konkurrenciát ilyenformán előnyben van a román exporttal szemben, amely kénytelen lesz komoly áldozatokat hozni az árak terén, ha versenyképes akar lenni.

Ami a tengeritermést illeti, a bevetett terület legalább annyi volt az ősszel, mint 1930-ban, de a vetések visszamaradtak. Ennek tulajdonítják gabonakereskedelmi körökben azt a feltűnő jelenséget, hogy míg eddig az árpánál mindig legalább 5000 lejes ártöbblet volt a tengerivel szemben, az utóbbi időben az új árpát vagononként 21 ezer lejért adják el a hajó, vagyis ugyanannyiért, mint a tengerit, míg a tavalyi árpáért ma is 25 ezer lejért fizetnek Brailában. Az árpaárak emelkedése nagyobb értékesítési lehetőséget jelentenek a tengeri számára, amelyet már eddig is sok helyen vezettek be erősebben takarmányozási célokra.

Az utóbbi időben erős hiány volt érezhető a tengeriben, ami annak a bizonyítéka, hogy tulbecsülték a rendelkezésre álló készleteket.

A többi mezőgazdasági termék közül igen bőséges termésre számítanak a vadrepceben, a sok eső miatt. Jónak ígérkezik a napraforgótermés is, amely hatalmas területeken került bevetésre, főként a cukorrépával és a szeszgyártási célokra szánt burgonyával bevetett terület csökkenése miatt. Nagyon bőségesnek ígérkezik a hüvelyesek termése, amelyek elhe-

lyezése ugyancsak nehéz lesz, mert a régi termésből még több ezer vagon el nem adott áru van, a világpiacon pedig az árak rendkívül nyomottak, különösen babban. A takarmányfüvek kivételesen szépek.

Megkezdődött Nagyszebenben a cserkészek nemzetközi táborozása

Nagyszeben, július 15.

Vasárnap délelőtt nyitották meg ünnepélyes külsőségek között a Nagyszeben melletti Jugerwald nevű erdőben a cserkészek nemzetközi táborozását.

Az ország minden részéből és külföldről érkezett mintegy nyolcszáz főnyi cserkész Manolescu tábornok üdvözölte.

Azután Stan püspöki helytartó tábori misét mondott. Dancila tábori ezred-lelkész hazaszeretetre és kötelességteljesítésre buzdította az ifjakat. Lelkesítő és üdvözlő beszédek tar-

tottak még Stefan Coriolan dr., vármegyei prefektus, Gritz dr. polgármester, Magdu ügyvéd, Teposu tanár és Suciú mérnök.

A cserkész tábor környéke kora reggeltől késő estig valóságos népvándorlás képét mutatja, mert a város lakossága tömegesen keresi fel a cserkész tábor. Az idegen nemzetek cserkészei 5-8 tagú küldöttségekkel képviseltetik magukat.

Eleddig a franciák, belgák, olaszok és németek küldöttségei érkeztek meg.

A budapesti kiküldöttek népesebb csapatát a hét végére várják.

Tamási Áron:

30

ÁBEL A RENGETEGBEN

REGÉNY*

A levelet az asztalra tettem s harminc öltre szabadalmat adtam Fuzsulánnak. A tolvaj embert azonban nem mindig szereti az Isten, mert a bank igazgatóját éppen azon a napon küldték ki hozzám. Már közel voltunk az esteledéshez, amikor gyors gépkocsiját odazugott az erdő mellé. Vadászfegyvert is hozott magával s azt a karján tartotta akkor is, amikor kiszállt.

— Hogy megy a bót? — kérdezte.
— Ugy megy, mintha taszitanák, nagyságos igazgató ur.
— Ilát a barátok elhordták-e már a fát?

— Felít el, s ők lesznek az elsők, akiket az Isten a másik felével is megsegíti.

Bémmentünk a házba s az igazgató ur letámasztotta a fegyvert.

— Hát valaki más vett-e nagyobb tételben? — kérdezte.

— Igen, de csak Fuzsulán.

Az igazgató megráncolta a homlokát s rám nézett.

— Ki az a Fuzsulán? — érdeklődött.

— Az egy román ember, aki jobban szeret a bankba fizetni, mint nekem.

— Melyik bankba?

— A mi bankunkban.

— Tudtommal semmiféle Fuzsulán nem fizetett a mi bankunkba fáért — mondta elgondolkozva az igazgató. Erre én is megelégszem, hogy osztozkodjunk Fuzsulán felett s elvettem a levelet. Az igazgató megnézte s abban a helyben így szólt:

— Ez a levél hamisítvány.

— Akkor jó — mondtam.

— Miért jó? — szigorodott el az igazgató.

— Azért, mert akkor őt is meghamisítjuk.

— Kit?

— Mi Fuzsulánt.

— Hát hol van?

— Mingyárt itt lesz.

Azzal eléadtam, hogy az utolsó terüfáért minden percben megérkezhetik a két teherszállító motor s velük Fuzsulán, a család. Hamar tervet csináltunk az igazgatóval ketten: én kimentem a ház elé, mintha semmi baj nem volna, ő pedig a puskával bent maradt a házban.

Nem telt belé tíz perc, megérkezett a két motoros.

Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !..

Maradjunk a Simon-crémhez hűek, hogy fiatalok és szépek legyünk. Ezen crém megrendíthetetlen világsikere biztosítja a hatást. Ez a nem zsiros és nem száraz, hanem kívánság szerint nyulékony crém puhává, gyöngédes teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos üdéséget nyújt.

Simon Puder és Simon Szappan használata nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÈME SIMON
PARIS

— Itt vagyok kéznél — feleltem és helyszínre ugrottam. Azt hittem, hogy mingyárt kacagni kezdek, mert Fuzsulán a két karját felelő duvasziva reszketett. De az igazgatónak is hiába volt puská kezében, mert a két hargasina erősen muzsikált.

— Mit csináljak? — kérdeztem.
— Kösd meg ezt a gazembert! — mondta az igazgató.

Szerencsére megvolt a kötél, amivel kecskét kivette volt édesapám, s azaz istenesen összekötöztem a Fuzsulán kezét. Amikor az utolsó bogot és rácifráz tam, odaszólt nekem az igazgató:

— Add ide a hamisított levelet!

Ugy adtam oda, hogy a zsebibe dugtam mert a puskát még most is Fuzsulán szegve tartotta. Ezt én feleslegesnek véltem s meg is kérdeztem tőle:

— Meddig akarja célban tartani ezt a vevőt?

— Nem tudom — mondta az igazgató.

— Akkor leeresztheti a puskát.

— De jól megvan-e kötve?

— Nekünk jól.

Rászánta magát az igazgató és leeresztette a puskát. Aztán kérdéseket tett Fuzsulánnak, aki semmire sem válaszolt.

— Rossz diák lehetett — jegyezték meg.

Ez a még a kötözésnél is jobban fájt a Fuzsulánnak, mert rám villantotta a szemét és felém pökött, de nem talált.

— Rossz puskája van — mondtam.

Az igazgató nem akarta, hogy tovább üzzük az eszünket s a pénzt kérte tőlem amit a fából árultam, hogy minél hamarabb vihesse Fuzsulánt. Én azt tanácsoltam neki, hogy a pénzt, ami jócskán volt most semmiképpen ne vigye magával, hanem menjen úgy, mint egy szegény ember. Tanácsomat az igazgató szerencsére meg is fogadta s ezzel kivittük Fuzsulán János urat közös erővel a kicsi gépkocsizhoz, melvnek egy ülése volt csupán. Erre felültettük az engedelmes csalót, aztán melléje ült az igazgató is és bégyujtotta a motort.

— A pénzre jól vigyázz! — mondta az elzúgtak az erdei uton.

Nekem az első dolgom volt, hogy a katonákat megakadályozzam a favitelben. A tervvel hamar készen voltam, ezt pedig úgy adtam elé nekik, hogy futni kezdtem feljűk lelkem szakadtából s amikor hozzájuk értem, így szóltam, nagy hirtel meglehetősen szuszogva:

— Hamar, a fát mind vissza a földre s ereszteti a motrokat hazafelé, de sebesen! Elment már Fuzsulán ur is, gyors kocsival, mert érkezében van a városba a király, s minden katonát ott legyen úgy rendelte! Hamar a fával, s haza a motrokkal, minél sebesebben!..

A katonák szinte sóbálványra váltak. Először engem néztek, aztán egymás szemébe. Végre az egyik elkiáltotta magát:

— Jute!

Erre hajigálni kezdték le nagy gözzel a fát, aztán eldőbörögtek a nagy alkalmány-kocsikkal hazafelé.

(Folytatása következik.)

BUTORVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA

BUTORAINK MINŐSÉGÉBEN NEM FOG CSALATKOZNI!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ / BUKAREST / MAROSVÁSÁRHELY

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Öfelsége szórakozik

lesz legközelebb a

Modern Mozgóban

bemutatta a legjobb német operette-színészekkel, úgymint **Georg Alexander, Lien Deyers, Hans Junkermann, Trude Berliner, Halmay Tibor** és

„Miss Magyarország 1931”
Tasnádi Mária.

Hitek

Kiváltsam?... Ne váltsam?

Kiváltsam. Igaz, hogy még sose váltottam ki, de most kiváltsam. Miért ne váltsam ki? Nem lesz semmi, ha kiváltsam, igaz, hogy akkor se volt, amikor nem váltottam ki. Mind egy. De kiváltsam, mert olvastam, hogy aki nem váltja ki, azt megbüntetik ötszáz lejre. Igaz, hogy még sose büntettek meg, de most megbüntethetnek, mert addig jár a korszok, illeto nem jár a szabado az urnara, amig el-torik.

Igaz, hogy nem tudom azt se, hogy hova kell az urnara jarni, azt hiszem, minden ke-reletben felallitanak egyet. Csak elobb meg kell nézni, hogy az én kezdobetűmnek mikor adják, mert kezdobetű szerint adják. Hogy néz ki vajjon egy ilyen választói igazolvány? Imponál nekem, akinek van. Az vagy na-gyon gazdag ember lehet, vagy nagyon sok ideje lehet, de azt hiszem semmiképpen nem lehet közönséges ember. A szegény rendes em-ber, vagy a rendes szegény ember, az el van foglalva a maga dolgaival, annak kérem ilyen-re nincs ideje. Meg olyan is ez, mintha én nem bíznék magamban, hanem keresek valakit, aki az érdekeimet képviselje, az ügyeimet intéz-ze, holott másban nyilvánvalólag még ke-nyésbé bízhatom. Miért nem kézbesítik ki?

Nem bírom meghuzni azt a mértani egye-nessé, ami engem, az én személyemet összeköt-ezzel az egészséggel, ezzel a választással. Tudom, hogy ez kicsinyesség, szülőköröség, önzés. Fáradt vagyok, uraim, egyszerűen ez az egész, fáradt vagyok. Annyi ilyen volt már, kérem, szinte minden évben, és annyira nem lett be-llé sose semmi, csak minden rosszabb lett. Legalább házhöz hoznák a cédulát. Istenem, ez a sok párt, ez a sok jelölt, ez a sok igaz-ság, ez a sok hühésmiért, vagy legalább is nem sokért!

Azért nem akarok senkit se befolyásolni, csak egyéni érzéseimet mondtam el, az egy-szerű, egész nap dolgozó, gondokkal küzdő, kifáradt polgár érzeit. Mert azért most én is kiváltsam, tudniillik az ötszáz lej miatt, mert az már pénz kérem a mai időkben, szóval az én szabazásom az tulajdonképpen egy pre-ventív védekezés egy büntetés lehetősége el-len, átkaroló mozdulat.

Nem akarok bünbe esni.

F. P.
(Fáradt Polgár.)

— Itéletidő vonult el Medgyes fölött. A hatalmas szélvihar jégesőt hozott. Elő-ször mogyorónyi, majd diónyi nagysá-gú jégdarabok hulltak, de olyan tömötten, hogy a házak ablakai rövid percek alatt betörték és a robaj szinte pánikot idé-zett elő a megrémült lakosságban. A szélvihar fákat tépett ki és háztetőket so-dort el. A gvimölcstermés és a vete-ményfélék teljesen megsemmisültek. A nagy károkat okozó orkán félóraig tartott.

— Kiszúrta vetélytársa szemét. Csik-szeredáról jelentik: Sulvos testisértés vád-jával állott Gál István csikszertimrei le-gény a csikszeredai törvényszék előtt. A vád szerint múlt év októberének egyik es-tijén megleste vetélytársát, Szász István csikszertimrei szolgalegényt, aki Veress Karolinától jött ki. Veress Karolinának Gál is tette a szépet s a féltékenység ösz-tékélte arra, hogy a sötétben megtámadja vetélytársát. Szász észrevette, hogy a ke-rítés mellett várja valaki, mire gyufát gyújtott. Abban a pillanatban Gál előrán-totta a bicskáját és Szász jobbszemébe szúrta. A megsebesült legény fájdalmas ki-áltozására előszaladó szomszédok még ott találták Gál Istvánt, aki láthatóan gyö-nnyörködött vetélytársa szenvedésében. A bíróság két évi fegyházzal sújtotta a vád-lottat, azonkívül kötelezte 21 ezer lej or-voosi költség megtérítésére és arra, hogy havonta 300 lej kártérítést fizessen a meg-sebesült legénynek mindaddig, amig va-lamelyikük meg nem hal. A vádlott enyhí-tésért felelősséget vállalt.

— Lelkes ünneplés közepette zajlott le tegnap Szász Endre huszonöt éves újsá-gírói jubileuma. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi és Bánáti Népkisebbségi Újsá-gírószervezet, a társadalmi egyesületekkel karöltve, tegnap ünnepelte Kolozsváron Szász Endre, az erdélyi magyar újságírói kar egyik legkiválóbb tagjának huszonöt-éves hírlapírói működését. Az újságíró-szervezet nevében dr. Krenner Miklós el-

nök köszöntötte fel Szász Endrét, akiben az igazság, az előítéletektől el nem homá-lyosított igazi civilizáció harcosát üdvö-zölte. A kartársak nevében Marót Sándor (Nagyvárad), Major Béla (Arad), karádi Nagy Lajos (Bukarest), Sárkány Gábor (Temesvár), és Salamon László (Kolozs-vár) intéztek bensőséges, mély szeretettől és megbecsüléstől áthatott szavakat Szász Endréhez. A vármegye és a kormány nevében dr. Stoica Jonel, a szűkebb szer-kesztőség képviselőjében dr. Zágony Ist-ván, a román újságírói kar részéről C. Codareea, az Erdélyi Irodalmi Társaság nevében dr. Kovács Dezső, a Magyar Ka-szinótól dr. Jelen Gyula, a Zsidó Párt megbízásából Klein Miksa beszéltek. A Magyar Párt elnöke, dr. gróf Bethlen György, meleghangú levélben fejezte ki elismerését és jókívánásait. Az elhang-zott üdvözlésekre Szász Endre meghatot-tan mondott köszönetet. Este fényesen si-került előadás zajlott le a Magyar Szin-házban, amelyen budapesti vendégzereplők is résztvettek. Az ünnepséget bankett fejezte be.

★ Ha az emberek azt mondják, hogy már hosszú évek óta szenvednek korpaképződés-ben, anélkül, hogy nekik megártott volna, ak-kor nyugta előtt dicsérik a napot. Ez egy hi-res hajjapoló speciálista mondása. A korpa előhírnöke a hajhullásnak, melyet azonban rendszeres ápolással „Pixavon”-al meg lehet akadályozni. (be)

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapestról táv-iratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint meleg idő, helyenként délutáni ziva-torkor várhatók.

— ÖSSZETAPOSTA PÁSZTORÁT A MEG-VADULT BIKÁ. Tudósítónk jelenti Kézdivá-sárhelyről: Hétfőn este Torja község uccáján a hazafelé tartó csorda bikája halálra öklel-te a csorda pásztorát, Süksöd Sámuel. A bi-kát egyébként szelid állatnak ismerték, a bi-ztonság kedvéért azonban mindig láncra fűzve vezette a pásztor. Így történt most is. Süksöd vezette az állatot, felesége pedig egy fűzfá-gal csapkodta, hogy távolítsa tőle a le-gyeket. Lehet, hogy az asszony használta túlságosan a fűzfágot, vagy talán a legyek kínzó csipése vadította meg a bikát, mert az egyszerre, minden előzmény nélkül, megva-dult, két első lábával rácsapott a pásztor vállaira, majd rátaaposott a földresújtott em-berre. Az előrohánáló falusiak szabadították ki Süksödöt a toporékoló állat lábai alól, de már későn, mert a hatalmas bika teljesen ösz-teterte a szerencsétlen csordapásztor felső-tétért.

— A VALASZTÁSI IGAZOLVÁNYOKAT Brassóban még sokan nem vették ki. Szom-baton délután 6 óráig lehet az igazolványokat kivenni. Igyekezzenek azok, akik még eddig nem vették ki igazolványaikat, eddig okvetle-nül kiváltani, mert különben nem szavazhat-nak és ezzel nem csak büntetésnek teszik ki magukat, hanem veszélyeztetik pártunk győ-zelmét is. — A Magyar Párt Brassói Tagoz-tának elnöksége.

— GYUJTOGATÁS OKOZTA A CSIK-SZENTLELEKI TÜZVÉSZT. Tudósítónk je-lenti: Jelentették, hogy hétfőre virradóra tűz ütött ki Nagy Imre csikszentleleki gazda istállójában. A tűz továbbterjedt és három gazda lett áldozatává. A felmerült gyanúkok alapján a csendőrség letartóztatta Nagy Im-re vezét, aki először tagadott, később azonban a bizonyítékok sulya alatt beismerte, hogy ő gyújtotta fel apósa istállóját, mert azt remé-lte, hogy a biztosítási kártérítésből aztán neki is jut valami. Apósa azonban semmit sem tu-dott a gyújtogatásról, ami valószínű is, mert éppen Nagy Imre hangoztatta a leginkább, hogy a tüzet csak gyújtogatás okozhatta, mert az istálló belseje gyulladt ki először.

— ANATOLE FRANCE — KÉPHAMI-SITÓK ALDOZATA? Az Anatole France után maradt műgyűjtemény elárverezése közben arra a meglepő megállapításra ju-tottak, hogy a nagyevű író, akinek kora egyik legfinomabb műbirálójaként ismer-tek, művásárlásainál ravasz hamisítók ál-dozata volt. Különös becsben állottak gra-fikai rajzai, amelyek közt állítólag Rem-brandt és Rubens is képiselvé volt. Ki-derült, hogy ezek közönséges hamisítá-sok és ilyennek bizonyult a híres Ingres-gyűjtemény is, valamint egy eddig nagy ritkaságnak tartott tanagra-figura.

— GYERMEKEK HAVASI NYARALTA-TÁSA. Magyar ügyvéd-család elvállal isko-lás gyerekeket nyaraltatásra, Erdély legszebb és legegészségesebb vidékén, a világhíres Bor-szék fürdő közvetlen közelében fekvő Töl-gyes (Csikmegye) községben. A gyermekeket tanárnő gondozza és orvos felügyeli. Tölgyes község a tenger színe felett 740 m. magassá-gban fekszik, ózondus fenyőerdők között, szél-től védett permentes helyen, bő borvíz for-rásokkal. Kiránduló és játszó helyekkel. Bö-vebb felvilágosítást nyújt dr. Kugler Vilmos-né, Tulghes, (Jud. Ciuc). (be)

— Országosan köröznek egy volt mar-gittai kereskedőt. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai ügyészség Salamon Ferenc volt margittai vas és műszerkereskedő el-len országos körözőlevelet adott ki. A feljelentést Salamon ellen Iván János ke-reskedő tette meg, aki az idők folyamán összesen 400 ezer lej értékben adott árut Salamonnak, Salamon egyáltalában nem fizetett, hanem suttvomban likvidált s az-tán ismeretlen helyre távozott.

— Erős, vérbő, kövér emberek számá-ra a természetes „Ferenc József” keserü-víz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszer bélműködést biztosít. Számos szakorvosi je-lentés bizonyítja, hogy a „Ferenc József” víz szív- és idegbajzásoknak, vese- és cu-korbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmele-ggéb ajánlást. A Ferenc József keserüvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fű-szerüzletekben kapható.

— Rágalmazás miatt elítélték dr. Su-licát, a brassói járványkórház igazgatóját. A brassói törvényszék ma tárgyalta azt a rágalmazás perét, amelyet dr. Campeanu Liviu egyetemi magántanár, a brassói Marzescu-kórház igazgató-főorvosa indí-tott dr. Alex Sulica, a helybeli járvány-kórház igazgatója ellen. Sulica különböző vádlakkal illette Campeanu professzort, a melyekből a bíróság most megállapította, hogy minden al-p nélkül valók és telje-sen kimerítik a rágalmazás tényálladá-kat. Dr. Sulica járványkórházi igazgatót a bíróság emiatt háromezer lej pénzbír-ságra ítélte. Dr. Sulica felebbezzel élt a Táblához.

— BRASSÓI MAGYARPARTI VALASZ-TÓL ma, szerdán este fél 9 órakor tartják propaganda gyűlésüket az Iparegyelet (Ge-merbeverein) nagytermében. Legyen min-den brassói magyar választópolgár ott, hallgassa meg a Magyar Párt jelöltjeit és szavazzon mindenki július 17-én a dült-keresztes jelű, 15-as számú magyarpárti listára.

— Bűnvádi feljelentés egy nagyszebeni kereskedő ellen hitelezési csalás miatt. A brassói Gromen és Herberth-cég felje-lentést tett a rendőrségen Teszler Simon nagyszebeni textilkereskedő ellen, aki al-kalmazottjával, Szopos Sándorral össze-játszva, közel félmillió lejes hitelezési csalást követett el a brassói cég terhére. A rendőrség bünyűvi osztályának vezető-je, Bleocsa Vasile és Vana Joan detektív azonnal megkezdtek a nyomozást és sike-rült is az elidegenített áruk egyrészét Szopos Brassóban lakó apjánál, Szopos Sándor Weisz Mihály utcai szabónál, egy másik részét pedig Schmidt Lajos ugyan-csak brassói lakosnál megtalálni. Tesz-ler Simon és társai ellen megindult a bűnvádi eljárás.

— Sulyos autóbusz-szerencsétlenség Kolozsváron. Kolozsvári tudósítónk je-lenti: Kedden délután a Kolozsvár és Dés között közlekedő 625 sz. autóbusszal, a melyen 26 utas ült, Választat közelében borzalmas szerencsétlenség történt. Az atóbusz első balkereke defektust kapott s emiatt a túlsufolt jármű hirtelen bezu-hant a 3 méteres árokba. Az utasok közül 22-en könnyebben megsebesültek, míg Székely Márton autóbuzskalauz, Pop Va-sile csendőr, Flórián Gerő dr. és Vass Lajos sulyos sérüléseket szenvedtek. Az autóbusz-szerencsétlenség négy sulyos ál-dozatát az arrajáró autók szállították be a kolozsvári sebészeti klinikára.

— Édesanyja sírján agyonlőtte magát. Kolozsvári tudósítónk jelenti: A házson-gárdi temetőben kedden délben revolver-rel agyonlőtte magát Buksa Mihály az Adria Biztosító Társaság kolozsvári in-tézetének pénzbeszedője. Buksa hétfőn délután távozott hazulról, de este nem tért haza s ekkor a felesége indult keresé-sére. Reggel aztán hazament, de rövidesen ismét eltávozott és a szomszédok utján izente meg feleségének, hogy kimegy a házsongárdi temetőbe. Körülbelül félóra múlva ismét hazatért a lakására s levelet írt feleségének. Ezután ment ki a temető-be, ahol édesanyja sírján revolverrel hal-lántékon lötte magát. A golyó mindkét halántékát átütötte, s azonnal megölte Buktát. Valószínű, hogy Buksa azért lett öngyilkos, mert mulatos és kártvas élet-módja miatt adósságokat csinált.

— Egy 13 éves kisleány öngyilkossági kísérlete. Temesvárról jelentik: Kedden este 7 óra körül a gyárvárosi Bega-híd közelében nagy izgalom okozott egy gyermekleányka öngyilkossági kísérlete. A leányka, akinek neve Barnatsek Auro-ra, mindössze 13 éves és minthogy nem akart abba a varrodába járni, ahova édes anyja elhelyezte, bánatában beugrott a Bega-ba. Az öngyilkosság szerencsére csak szándék maradt, mert a járőrelők még idejében kimentették az elkeseredett le-ánykát.

★ A HANGULAT hónapról-hónapra közli a zenei udonságokat, új operettműveleteket, külföldi táncszámokat, dalokat, magyar nótá-kat, előadási darabokat és külföldi nagy sike-reket a zenetérme legjavából. Eddig 7 külö-nféle szám jelent meg Rózsavölgyi és Tsa bu-dapesti cég kiadásában, egy-egy füzet ára 30 lej. Kapható a B. L. könyvostályában. Után-vétél nem szállítjuk, azért portályal együtt 35 lej előre beküldendő, akár bélyegben is.

— A temesvári városházán megszűnik az álláshalmozás. Temesvári tudósítónk jelenti: Az álláshalmozás megszüntető tör-vénnyt most hajtják végre a temesvári vá-rosházán. A főpolgármesteri hivatal fel-szólította mindazon tisztviselőit, akik több állást töltenek be, hogy nyilatkozzanak melyik állásukat akarják megtartani. A törvény végrehajtása 6 főtisztviselőt és 9

kisebb fizetésű városi alkalmazottat érint. — Itt említjük meg, hogy a temesvári városi levéltár ügye elintéző-dött olyan formán, hogy a miniszterium helyben hagyta a városi közigazgatás ré-széről ajánlott 3 tisztviselő áthelyezését a levéltárhoz. A protekciós regáti tisztvisé-lők tehát nem nyomorítják meg a te-mesvári városi költségvetést.

— Nekihajtott a sorompónak. Nagyvá-radról jelentik: Weiszberger Károly nagyváradai mészáros szerdán reggel az állomás közelében nekihajtott autójával a leeresztett sorompónak. Az autó ösze-törtött, a mészáros sulyos sérüléseket szenvedett.

— Agyonsújtott két legényt a villám. Nagyváradról jelentik: Tegnap hatalmas nyári vihar vonult el Belényes fölött. A közelfekvő Dumbrova községből két le-gény, Talabor Justin és Augustin, a belé-nyesi határban dolgozott. A vihar a mez-őn kapta. Menekülni akartak, de szala-dás közben villám sújtotta őket. Mindket-ten meghaltak.

★ LEGALABB 10.000 ASSZONY használja és dicséri naponta Biri néni szakácskönyvét, mert többszáz kitűnő konyha receptje alap-ján, mindenki könnyen vezetheti a legigé-nyesebb háztartást is: levesek, sülték, előéte-lek és tészták, befőttek és savanyúságok ké-sztésére egyaránt szolgál kitűnő receptekkel. De nem hiányzik belőle a halak, fagyaltok sem, amint hogy megtaláljuk benne azt is, mik a teendők a disznóölés körül, hogyan kell zöldséget aszalni, szappant főzni, kene-ret sütni, kávé főzni, veteményeket, káposz-tát télire eltenni, zsírt olvasztani és — pulis-kát főzni. Egyszóval: felöleli a háztartás konyhai részének minden ágát, receptjei vilá-gosak, egyszerűek, mindenki számára érthe-tőek. A vaskos kötet ára tartós, kemény kö-tésben 150 lej.

— Felborult a kocsi és leszakadt a menyasszony ajka. Kolozsvárról jelentik. Pável Joan, Kalotadámos község bírása, aki éppen most készülődött Mária nevi leány férjhezadására, tegnap leányával és leendő vejével, Illés Jánossal bement a dési vásárra. Itt nászajándék képpen megvett egy fiatal csikót, és egy bricskát. Hazafelé az utat már az új fogaton akar-ták megenni. A fiatal csikó azonban egy autóbomból megvadult s a könnyű koci nekirohant a gyalogjárónak. A bricska felborult és utasait maga alá temette. Pá-vel Joan a halántékán kapott hatalmas sebet, leánya pedig úgy összezsuzta az ar-cát, hogy a felsőajka leszakadt. Illés Já-nos könnyű sérülésekkel uszta meg a sze-rencsétlenséget.

— Bocu dr. 10 milliói erkölcsi kártéri-tésért pereli rágalmazóit. Temesvári tudó-sítónk jelenti: Miután az aradi törvény-szék ítélete dr. Bocu Szévért a vámcsalási ügyben teljesen tisztázta, a volt bántási tartományi igazgató elhatározta, hogy mindazok ellen, akik az ellene indított hajszában szerepet játszottak, erkölcsi kártérítésért peret fog indítani. Kereseté-ben, temesvári tudósítónk szerint 10 millió leiben fogja megszabni a kártérítés ösz-szegét.

Ris Közgazdasági Hitek

Magyarországon a boletta-rendszer vissza-állítása miatt nagy az elégtelenség, mert nem a gabonatermelőknek, hanem az állate-nyésztőknek kedvez. A gabonakivitel az utol-só öt év alatt 50 százalékkal, az örteményes expor-tja 75 százalékkal esett vissza, ugyan-akkor emelkedett az előállat, tojás, gyü-mölcs, burgonya és sajtok kivitele. Ez hozta magával, hogy Magyarországon a korpa ma drágább, mint a buza és az állattenyésztés miatt az elmúlt évben az ország 2,5 millió pengőért volt kénytelen tengerit importálni.

★ Az erdélyi állategészségügyi hatóságok uta-sítást kaptak arra, hogy tartsák nyolcnapi megfigyelés alatt az Erdélyből Olaszországba, Németországba és Franciaországba irányuló exportmarhakiuteményeket.

★ Amióta a jegybank ismét bevezette a 3 hó-napnál hosszabb időre szóló betétrendszert, a pénzintézetek igyekeznek elhelyezni a trezor-jaikban munkátlannul elheverő tőkéket. Az el-ső héten több, mint 100 milliót helyeztek el pénztárbonok ellenében a Banca Nationalá-nál.

★ Július 22-ikén lejár a falusi pálinkafőző üs-tök bejelentésére adott határidő. A bejelente-si kötelezettség csak azokra az üstökre vo-natozik, amelyek működését 1952. március 15-ig engedélyezték, mert az azóta beállított üstök nem dolgozhatnak. A be nem jelentett üstök elvesztik termelési jogukat és a készü-lékeket el is fogják kobozni.

★ A legtermékenyebb jugoszláv vidék, a Vaj-daság buza-termése, szakemberek szerint, su-lyos károkat szenvedett a rozsdá miatt. Az idei termés még fele sem lesz a tavalyinak.

Iskolák Egyesületek

FIGYELMEZTETÉS. A brassói római katolikus főgimnázium közli: 1. Akik más intézetbe távoznak, vagy tanulmányaikat tovább nem folytatják, jelentkezzenek minél előbb iskolai anyakönyvi kivonatuk kiadása végett az igazgatói irodában. 2. Nem magyar anyanyelvű (nemzetiségű) és román állampolgársággal nem bíró tanulók csak előzetesen beszerzett miniszteri engedéllyel vehetők fel. 3. Első ízben beiratkozó tanulók a felvételi kérelemmel együtt kötelesek beadni: a) születési anyakönyvi kivonatot (extras de naștere), b) keresztlevelet, c) állampolgársági bizonyítványt, d) újraoltási bizonyítványt, e) revizortól aláírt elemi iskolai bizonyítványt, illetőleg az inspektoról láttaozott középiskolai anyakönyvi kivonatot. Ha bármelyik is hiányzik a felsorolt okmányok közül, a tanuló felvételre nem számíthat. 4. Az új iskolai év kezdetére, (beiratások, javító, felvételi és különbözeti vizsgák, stb.), vonatkozó értesítéseket annak idején a hírlapokban és az intézet hirdető tábláján közli az igazgatóság. 5. A még hátralékos iskolai díjak augusztus 15-ig okvetlenül befizetendők.

— A Brassói Turista Egyesület választmányi gyűlése. A Brassói Turista Egyesület csütörtökön, július 14-én este nyolc órakor választmányi ülést tart a Gambrius-étterem különtermében. (Hosszu-utca).

— Vadászok figyelmébe. A háromszék-megyei Vadászspektorátus tudomásra hozza az érdekelteket, hogy 1932 augusztus 1-től szabad a vadászat a nádasokban vadrucára, vadkacsára és a többi vízi vadakra.

SZÍNHÁZ

Ma kezdődnek a brassói magyar színház, a brassói magyar közönség ünnepnapjai.

Ma este kezd meg három estére terjedő vendéjátékát Európa legnagyobb színésznője, Bajor Gizi.

Soha el nem felejthető élményt jelent a Bajor Gizi művészete, amely mindenkit elbűvöl és magával ragad.

Az ünnepi esték fényét fokozza, jelentőségét emeli, hogy Bajor Gizivel együtt fog fellépni Cs. Aczél Ilona, a budapesti Nemzeti Színház országos hírnagy művésznője.

Három új darabban lép fel Bajor Gizi és Cs. Aczél Ilona. Három olyan darabban, amelyek Brassóban még nem kerültek színre. Ma, szerdán este a „Husvétli vakáció”-ban, holnap, csütörtökön este a „Porcellán”-ban és pénteken este az „Azrá”-ban.

Akinek még nincs jegye, siessen a színház pénztárához, biztosítsa helyét, mert előreláthatólag minden jegy elővételben fog elkelní.

Ember tragédiája. Szombaton és vasárnap Madács világhírű drámai költeménye, az „Ember tragédiája” kerül színre. Óriási előkészületek előzik meg az „Ember tragédiája” előadásait.

Szombaton délután 5 órakor gyermek-operette, 10 és 20 lejes helyárrakkal. A jó gyermekek kérjék meg szüleiket, hogy vigyék el őket szombaton délután a színházba. A „Piroska és a farkas” című látványos, énekes, táncos, mese-operette kerül színre, olyan olcsó helyárrakkal, hogy a legdrágább hely is csak 20 lejbe kerül. Jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Szombaton este 9 órakor. „Az ember tragédiája.” Madács halhatatlan drámai költe-

ménye. 15 képben. Erkel teljes zenekarával. Poór Lili felléptével. Olcsó helyárrakkal.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: „Nótás kapitány”. Nagyon olcsó helyárrakkal: 10, 15, 20, 30, 40 lej.

Vasárnap d. u. 6 órakor: „Három a kislány”. Drei Mäderl Haus. Schubert-operette repris. Olcsó délutáni helyárrak. Legdrágább jegy 45 lej.

Vasárnap este 9 órakor: ez idényben utoljára „Az ember tragédiája”. Olcsó helyárrakkal.

Sport

Temessék el a középeurópai kupát...

A torinói botrány utóregzése

Budapest, július 13.

Mint előrelátható volt, a vasárnapi Juventus-Slavia mérkőzés botránya nem maradt következmények nélkül. A kupaküzdelmekben résztvevő államok sportvezérkara izgatottan tárgyalja a félbeszakított meccs miatt beállott helyzetet és fontolgatják azokat a lehetőségeket, ahogyan a kupabizottság ítélezhetik. Egyes vélemények szerint 3:0 arányban a nem hibás fél javára kell irni a mérkőzést, mások azonban veszedelmes precedenst látnak ebben, amely maga után vonná, hogy a jövőben az a csapat, amely már 4:0-ás előnyre tett szert, a revans mérkőzésen botrányt provokálna és ezzel már is biztosítaná a győzelmet a saját részére.

Természetesen a cseh sport van a legjobban felbolygatva. A Slaviának szimpátiatüntetést készítenek elő és a végső-kig el vannak határozva arra, hogy a vasárnap összeülő kupabizottság előtt minden áron megvédik az igazukat.

A bécsi megbeszélés rendkívül viharosnak ígérkezik... A végén még ökölvívásra vetemednek a labdarugók!

Érdekes álláspont alakult ki Budapesten a kérdéssel kapcsolatban. Dr. Fodor és Kenyeres Árpád nyilatkoztak, ők az illetékesek és a vasárnapi súlyos incidenst elegendő indoknak tartják arra, hogy a középeurópai kupamérkőzéseket beszüntessék. Véleményük szerint azért létesült ez a kupa, hogy közelebb hozza egymáshoz a nemzeteket, nem pedig, hogy eltávolítsa őket egymástól, mint ahogy az a gyakorlatban történik.

Ehez csak annyit fűzünk hozzá, hogy a magyar csapatok kiestek a kupaküzdelmeiből és minden esztendőben megismétlődik az, hogy az a futballnemzet, mely kiesett a kupából, — nem bálná, ha nem játszanak tovább. Nem lehet a fejleményeket tehát tulságosan tragikusan venni.

Román—magyar atlétikai verseny lesz Brassóban

Budapest, július 13.

A Magyar atlétikai Klub a tegnapi nap folyamán meghívást kapott a Romániai Atlétikai Klubtól román-magyar válogatott atlétikai verseny megtartására. A Magyar Atlétikai Klub a meghívást elfogadta. Értesítéseink szerint a verseny augusztus 14-én tartják meg Brassóban.

↓ Tiltakozott az MLSz. Budapestről jelentik: Tánco, a Ferencvárosi játékos, aki szabadságát tölti Temesváron, vasárnap játszott a Ripensia színeiben. Az MLSz. táviratilag tiltakozott a román sportszövetségnél Tánco engedély nélküli szerepeltetése ellen.

A külföldi sorsjátékok ügynökei, akiknek a Román Állami Sorsjáték fejlődése folytán kiesett a lábuk alól a talaj, a sajtóban, különösen a kisebbségi újságokban olyan híreszteléseket csuszátanak be, amelyek bizalmatlanságot kelthetnek.

Az Állami Sorsjáték Igazgatósága tudatja a közönséggel, hogy a IV. és V. osztály nyereségeinek kifizetéséhez szükséges pénzösszeg már letétbe van helyezve a Nemzeti Banknál (Banca Nationala). Amint az előző három osztály nyereségeit a legkisebb késedelem nélkül kifizették, épp úgy a IV. és V. osztály nyereségeit is a huzás után azonnal készpénzben kifizetik.

Minden konkolyhintési kísérletnek egyedüli célja az, hogy gáncsot vessen az Állami Osztályosorsjáték azon magasabb emberbaráti tevékenységének, amelyet magának célul kitűzött és amelynek megvalósítását meg is kezdte. Pénzkészletéből már juttatja is a Közkórházak Gondnokságának (Eforia Spitalorilor Civile), a Jasi-i Szt. Spiridon-kórház gondnokságának, a Tüdővészelleni Egyesületnek (Soc. pentru Profilaxia Tuberculozei) és a Gyermektüdővész Ellen küzdő Egyesületnek (Soc. pentru Combaterea Tuberculozei la Copii).

A IV. osztály huzása f. hó 13-án és 14-én lesz. A sorsjegyeket az urnába f. hó 12-én d. u. 5 órakor helyezik a közönség jelenlétében, a Bucuresti Egyetemi Könyvtár (Fundatia Carol I.) üléstermében.

Az V. osztály sorsjegyeivel egyidejűleg kibocsátják a II. sorsjáték I. osztályának sorsjegyeit is.

APROHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzteri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó ház, kétszer szoba, konyha, kamra, pince, veteményes kert. Brassó, Oltenia 1. szám. 18605

Fogorvosi teljes berendezés eladó dr. Csereyné, Déva, Str. Ferdinand 16. 18577

Eladó vagy bérbeadó 1928-as MÁV. cséplőgarnitúra, Hanomag traktorral. Érdeklődni lehet Tóthpál István szikvizgyárosnál, Türekösbén. 18592

Irodai berendezés, tükrök, karszékek, székek, asztalok, takaréktűzhely, vaskályhák, ablak- és ajtótokok, Minimax tüzőoltó, eladók. Brassó, Vár-ucca 59—61. 18560

Kertitömlők, tömlőmotelak, kertipadok, permétezők, kellő oldatokkal, kertészszámok. Jul. Teutsch, műszaki áruak-tár, Brassó, Kapu-utca 10848

HÁZHELY OLCSÓN ELADÓ. Brassó, Deák-ucca 17. 18619

Allást nyer

Egy szakácsné azonnalra felvétetik. Özvegy előnyben részesül. Cim 18621. szám alatt a brassói kiadóban.

NAPI 1000 LEJT kereshet magánvevőkörrel rendelkező agilis képviselő. BIZTOSÍTÓ ÜGYNÖKÖK ELŐNYBEN. Ajánlatok a bukaresti kiadóhivatalba kéretnek. 18611

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — **Marosvásárhely,** Piața Regele Ferdinand (Fötér) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő). — **Temesvár- és Krassószörényvármegyékre:** Némegy Gábor (Temesvár, I. (Str. Lonovici) 5. Telefon: 1711.

MEGBIZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — **Bukarest:** Dán Dániel és Gerő Sándor — **Dés:** Vadász Bogdán (Strada Caragiale No. 5. — **Kolozsvár:** Neumann Ignác (Str. Dubalarilor 7. volt Timár-utca). — **Lugos:** Tóth Gyula. — **Nagy-szeben:** Szigetváry László (Strada Turnului 13). — **Nagyvárad:** Szabó László (Strada Constantin 2) — **Údvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31). **Szilágysomlyó:** Hesperin Ernő. — **Torda:** Dénes József Str. Regele Ferdinand 25. Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal; Bartha Géza, Dán Mózes.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi kiadódetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

ÉRTESÍTÉS!
A kereskedők, iparosok, valamint az egész közönség érdekeit ma teljesen kielégíti a távirati összeköttetések, melyek bármely órában és azonnal rendelkezésre állanak. Összeköttetés kapható az ország bármelyik hivatalával, legfeljebb 1 órában belül minimális ár mellett.
A brassói hivatalban — a távirati helyiségében (az emeleten) — a távirati érintkezést bármely órában a közönség rendelkezésére áll.
C. Negulescu
postahivatali főnök

Szabó Dezső: Karácsony Kolozsvárt

c. legújabb regényének ára 120 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Az Athenaeum
68 lejes regényeinek legújabb kötete
MAUROIS:
ASSZONYOK UTJA
Figyelemreméltó regény, kellemes, csodálatosan finom könyv, igazi olvasmány, sikere kétségtelen. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

IMPOTENCIÁT

azonnal megszüntetünk. Válaszbélyeges leveleket a brassói kiadóba küldünk, „Diszkréció” jellegre. 1862

A TUNDÉRUJAK

állandóan kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. A legújabb magyar női kézimunka lapja ára 45 lej. Vidékre portóra a pénz előleges beküldése mellett 50 lej.

HASZNOS TUDNIVALÓK

Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet, Gombatermesztés otthon, Kis Természetbúvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó, Növénygyógyászat, Növénykísérletek, Kisérletek egy cserép-növényvel, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyész.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 1406

Fiamat, Süle Istvánt, aradi születésű, keresi az édesanyja, Süle Istvánné, Sibiu, Lazaret B. 69. 18620

KERESÉK KÖZPONTBAN

különböző butorozott szobát, fürdőszoba használatát, esetleg teljes ellátással. Címeket „D. K.” jellegre a brassói kiadóba. 18606

Lakás

Intelligens magyar nő elmenne azonnal anyahelyettesnek, vagy házvezetőnőnek, esetleg bármilyen más állásba, vidékre is. Szíves megkereséseket „Szerény” jellegre a brassói kiadóba. 18625

Vegyes

Bukarestben születési orvosnő, női bajok kezelése, operálása. Konsultációk 60 lej. Vácáresti 64., emelet. 18189

Lakás

Fiamat, Süle Istvánt, aradi születésű, keresi az édesanyja, Süle Istvánné, Sibiu, Lazaret B. 69. 18620

Szilágysági autóbusz-menetrend

Érvényes 1932 július 1-től.

Zălau—Șimleul-Silvaniei—Carei—Valea lui Mihai—Satu-Mare:

INDUL						ÉRKEZIK					
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
—	5	11 ³⁰	13	13 ³⁰	18 ³⁰	8	8 ³⁰	9 ⁰	13 ⁴⁵	—	20
—	5 ⁴⁰	12 ¹⁰	13 ⁴⁰	—	19 ¹⁰	7 ²⁰	—	8 ⁴⁰	13 ⁰⁵	—	19 ²⁰
—	6	13	14	—	19 ³⁰	7	—	8 ²⁰	12 ⁴⁵	—	19
—	7 ³⁰	14 ³⁰	—	15 ³⁰	—	5 ³⁰	6 ³⁰	—	—	—	17 ³⁰
—	8 ³⁰	16 ³⁰	—	16 ³⁰	—	4 ³⁰	5 ⁰	—	—	15 ¹⁰	16 ³⁰
4 ³⁰	9 ³⁰	17 ³⁰	—	17 ³⁰	—	—	4 ³⁰	9 ¹⁵	—	—	15 ¹⁵
6 ⁴⁵	9 ⁴⁵	17 ⁴⁵	—	17 ⁴⁵	—	—	—	7	—	14	15

ÉRKEZIK | INDUL
Zilahon vonatcsatlakozás Zsibó—Nagybánya felé 8⁴⁰ órakor
Autóbusz Szilágy-Cseh felé 13³⁰ órakor

Cluj—Huedin—Ciucea Șimleul-Silvaniei:

INDUL				ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
—	—	15 ³⁰	—	9 ⁰	—	—	—
—	—	17 ⁰	—	7 ⁴⁰	—	—	—
—	10 ⁵⁵	18	—	7	15 ³⁰	—	—
7	12 ¹⁰	19	—	6	14 ¹⁰	19 ⁴⁰	—
7 ¹⁵	12 ²⁰	19 ¹⁵	—	5 ⁴⁰	13 ⁵	19 ²⁰	—
7 ⁴⁰	12 ⁴⁰	19 ³⁰	—	5 ¹⁵	13 ³⁰	19	—
8	13 ⁴⁵	20	—	5	13	18 ³⁰	—

ÉRKEZIK | INDUL
SOC. MERA & COMP.